

Iskrino tovarno telekomunikacij na Laborah pri Kranju je 2. novembra obiskala skupina strokovnih starešin JLA pod vodstvom generalpolkovnika Franca Tavčarja-Roka, komandanta ljubljanskega armadnega območja. Spremljali so ga general-polkovniki Dušan Pekić, Ivan Dolničar, Janko Sekirnik, general-podpolkovnik Milan Daljevič ter general-major Đuro Vrbovec.

S strani ZP Iskra so se razgovorov o medsebojnem sodelovanju udeležili generalni direktor ZP Jože Hujs, predsednik skupščine Vladimir Klavs, namestnik generalnega direktorja in direktor področja za marketing Anton Stipanič ter glavni direktor Industrije telekomunikacij Aleksander Mihev s sodelavci. Razgovorom pa je prisostvoval tudi predsednik SO Kranj Tone Volčič.

TRETJE ZASEDANJE SKUPŠČINE ZP ISKRA

Obresti za najeta posojila težko breme

Zaradi neustrezne strukture lastnega kapitala smo morali v Iskri plačati lani 250 milijonov dinarjev obresti, letos pa bo ta vsota še dosti višja. Izguba v temeljnih organizacijah združenega podjetja se je v tretjem četrtletju zmanjšala s 582 na 475 milijonov dinarjev. Vzpodbudni rezultati v zunanje-trgovinski dejavnosti, v naši zunanje-trgovinski mreži pa je podoben problem kot doma - premajhna udeležba lastnega kapitala. Delegati na zasedanju skupščine ZP so kritično ocenili to, da kljub samoupravnemu sporazumu nihče ne spoštuje notranje izvozne stimulacije.

V Ljubljani je bilo v četrtek, 28. oktobra, 3. zasedanje skupščine ZP Iskra. Vodil ga je predsednik Vladimir Klavs. V okviru prve točke dnevnega reda so delegati poslušali poročilo o poslovanju Združenega podjetja. Informacijo o rezultatih poslovanja je podal direktor področja za ekonomiko Edi Delopst, o zunanjetrgovinskem poslovanju in poslovnih rezultatih Iskrine inozemske mreže pa je govoril direktor TOZD Zunanji trg Boris Lasič.

Direktor Delopst je spregovoril zlasti o osnovnih kazalcih devetmesečnega gibanja gospodarjenja v Iskri ter o značilnostih tega gibanja v zadnjih treh mesecih. Poudaril je, da je značilnost obeh gibanj, torej v prvih šestih in v zadnjih treh mesecih skoraj ista, s tem, da so se v devetmesečnem poslovanju pokazale velike izboljšave na dohodkovnem področju. Proizvodnja se je gibala z 8 do 10-odstotno rastjo, eden najpomembnejših kazalcev uspešnosti pa je ta, da nam je uspelo zavezati ekstenzivno zaposlovanje.

Glede na sedanjo proizvodnjo in prodajo bomo proizvodni načrt za leto 1976 do konca leta uresničili približno 90 do 100-odstotno.

Edi Delopst je obširno spregovoril tudi o razlikah, ki so nastale pri novem načinu obračunavanja dohodka in vseh njegovih elementov, to je o razlikah med fakturirano (neplačano) in plačano realizacijo. Na obračun realizacije za letošnje prvo polletje je

vplivalo več pomembnih faktorjev. Med nje je uvrstil zlasti (še nekorigiran) obračun po plačani realizaciji, prevrednotenje zalog zaradi novega obračunavanja, revalorizacijo sredstev ob koncu lanskega leta in ne nazadnje, izpad prodaje v prvih mesecih po sprejemu zakona o zavarovanju plačil.

Medtem ko je izguba v ZP v letošnjem prvem polletju po plačani realizaciji znašala 582 milijonov dinarjev, se je v tretjem četrtletju zmanjšala na 475 milijonov dinarjev. Preračunano v fakturirano realizacijo je ta izguba dosti manjša - v prvem polletju okoli 40 milijonov dinarjev, v devetih mesecih pa približno 36 milijonov dinarjev. Izguba se je v obdobju julij-avgust-september zmanjšala v vseh delovnih organizacijah, razen v Telekomunikacijah in Avtoelektriki in sicer tako po plačani kot po neplačani realizaciji.

V nadaljevanju je direktor področja za ekonomiko spregovoril o enem najhujših problemov, ki pesti naše temeljne organizacije in Iskra kot celoto, to je o velikanskih obrestih, ki jih moramo plačevati za najeta posojila. Zaradi neustrezne strukture lastnega kapitala smo lani plačali 25 milijard starih dinarjev obresti, v letošnjem prvem polletju pa že 17 starih milijard. Ker je trend podoben kot lani, se bo ta številka ob koncu leta skoraj verjetno podvojila. Vprašanju lastnega kapitala in dobesedno ogro-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Obletnica Oktobrske revolucije

Letos mineva že 59 let od velike Oktobrske revolucije v Rusiji, pa vendar je mogočni odmev te velike zgodovinske spremembe še danes prisoten v svetu, ki se sam vse hitreje in vse bolj razvija.

Bilo je 7. novembra 1917, ko so se pod vodstvom Lenina v tedanjem carskem Petrogradu uprli delavci in vojaki, ko se je pod zastavo boljševikov dvignil orjaški val, punt, ki ni samo do temeljev preoblikoval zaostalo Rusijo, ampak močno vplival tudi na revolucionarno vrenje po vseh drugih bližnjih in oddaljenih deželah.

Tudi pri nas, na tleh današnje Jugoslavije, je odmevala Oktobrska revolucija; če se spomnimo samo upora mornarjev nekdanje avstroogradske mornarice v Boki Kotorski, ali naših žrtev v Judenburgu.

Vzporedno s koncem prve svetovne vojne, ko se je zrušila ječa narodov, stara avstroogradska monarhija, je težko preizkušene vojake, ki niso vedeli, za kaj morajo umirati po frontah, brezpravne delavce in izglovdane družine jel vzpodbujati rdeči žar Velikega oktobra.

Nič čudnega ni, če je zato prav slovenski pisatelj Prežihov Voranc, kot delavec in koroški rodoljub, prenesel odmeve oktobrske revolucije tudi v svoja literarna dela.

Od izbruha oktobrske revolucije v Rusiji je minila zdaj že ena človeška življenjska doba. Iz nekdanje družbeno krivične in gospodarsko zaostale Rusije se je razvila država, ki je že v naslovu zanikala nacionalistični značaj, združujoč brez razlike vrsto narodov Evrope in Azije, Zveza sovjetskih socialističnih republik, ki je pod vodstvom komunistične partije sovjetske zveze uvedla diktaturo proletariata in z načetim centraliziranim gospodarstvom deželo industrijsko razvila tako, da sodi danes po svoji proizvodnji med svetovne velesile.

Novi sovjetski sistem, ki je vzdržal že v prvih dneh svoje mlade rasti vpada belogardistov in intervencije tujih sil, je postal še hujšo preizkušnjo v drugi svetovni vojni, ko je Sovjetska zveza, družno z zahodnimi zavezniki ter jugoslovanskimi partizani odbila in porazila imperialistični napad nacistične Nemčije.

Tudi sedanja, po drugi svetovni vojni kipeča osvobodilna gibanja kolonialnih ljudstev imajo z zaledjem socialističnih in neuvršenih dežel vse bolj ugodne pogoje, kot so jih imele revolucije nekoč.

Vendar pa vsaka obletnica Oktobrske revolucije kliče tudi k čistim, neizkrivljenim izvirom Leninove revolucionarne, demokratske in človeške misli.

Lenin, ki se je zavedal, da je boljševiška revolucija izbruhnila v gospodarsko in družbeno zelo zaostali deželi in da se bo revolucija nujno širila po svetu, je že takrat predvideval, da se bodo revolucije v različnih pogojih tudi različno razvijale. Priznaval je, da je možnih več poti v socializem in se zavzemal proti vmešavanju v notranje zadeve drugih dežel.

Izhajajoč prav iz tega Lenina (Nadaljevanje na 2. strani)

Seja sveta ZK Iskra - Gorenje

V Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani bo v petek, 5. novembra 4. seja sveta ZK Iskra - Gorenje. V okviru bogatega dnevnega reda bodo na njej med drugim obravnavali dosedanje delo sekretariata sveta zveze komunistov obeh sestavljenih organizacij, delo samoupravnih organov in delo poslovodnega odbora. O delu teh teles

bodo poročali sekretar sveta ZK Iskra - Gorenje Stane Preskar, namestnik predsednika delavskega sveta Ivan Miklavčič, in v. d. predsednika poslovodnega odbora Ivan Atelšek.

Na dnevnem redu zasedanja je tudi obravnava novega samoupravnega sporazuma o združitvi Iskre in Gorenja v poslovno skupnost Elektrokovinske industrije. Osnutek tega sporazuma bo pojasnil direktor področja za stike z javnostjo Boštjan Barborič.

L. D.

Velike možnosti izvoza

POVPRAŠEVANJE PO ELEKTRIČNEM ROČNEM ORODJU NARAŠČA

Kooperacijske pogodbe, ki jih ima Iskra - tovarna električnih ročnih orodij sklenjene s partnerjema SKIL-om in PERLES-om, so dajale in dajejo velike možnosti za povečanje izvoza in za prodor naših strojev predvsem na zapadna tržišča. Žal pa nam vsakdanja praksa narekuje drugačne možnosti, tako da je potrebno veliko naročil

zavrniti zaradi omejenih možnosti proizvodnje.

V letih 1972 in 1973 je TOZD ERO v proizvodnji električnega ročnega orodja morala narediti kvalitetni skok v proizvodnji orodja ter preiti na srednje serijsko proizvodnjo, da je bilo možno uporabiti pri tem modernejšo tehnologijo. Čeprav osvajanje artiklov z zahtevnejšo tehnologijo ni bilo enostavno, pa uspeh ni izostal. Izvoz, ki je bil v letu 1972 realiziran v višini 407.739 US dolarjev, je močno porastel in je za leto 1976 planiran v višini 3.714.005 US dolarjev. Da pa nam izvozni posli še naraščajo, kaže, da smo v svoji nameri uspeli.

Seveda pa je izvozni kruh težak. Proizvajati v predpisani kvaliteti, ki je pod strogo kontrolo večih evropskih atestnih institutov, po veljavnih predpisih CEE, ni vedno enostavno. Če k temu dodamo, da se je treba dosledno držati dogovorjenih dobavnih rokov, potem vsi zaposleni v Elektromehaniki vedo, da je to zelo težko. Stalno pomanjkanje reprodukcijskega materiala ter menjavanje tipov pa nam narekuje dejstvo, da je potrebno vsem zaposlenim zagotoviti delo. Videti je torej, da je poslovanje za izvoz dokaj težavno. Ker pa nam to vedno ne uspeva, znova in znova izgublamo že pridobljene izvozne posle. Koliko truda je potem potrebno, da spet dobimo naročila, ni potrebno govoriti. Hkrati pa ob tem spravljam o težave še naše partnerje v inozemstvu, pri katerih že slovim kot malo zanesljiv poslovni partner.

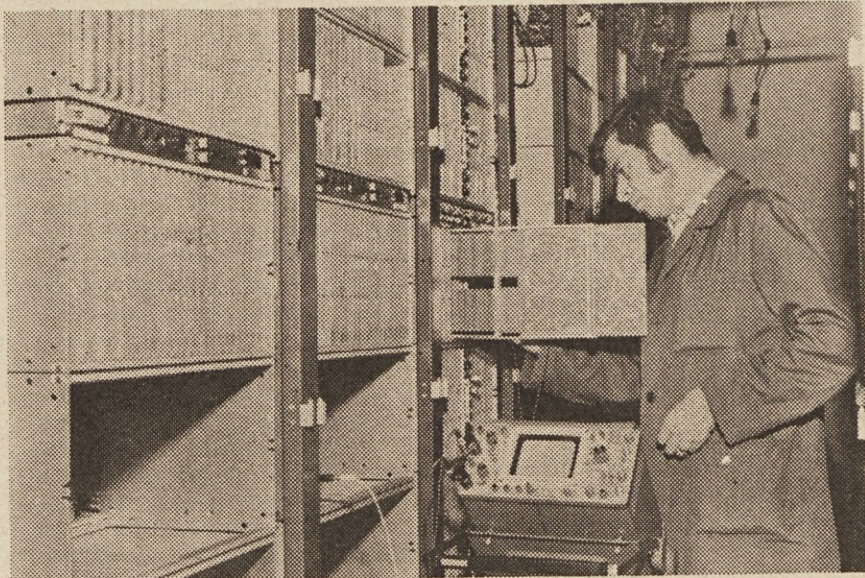
CENE

Druga težava v izvoznih poslih pa so cene. Naraščajoči stroški doma silijo k temu, da povečujemo cene svojih izdelkov. Tuji trgi seveda ne prenašajo naših visokih stroškov. Jedro naših težav je nizka produktivnost. Če hočemo biti na svetovnem trgu bolj navzoči kot smo sedaj in seveda tam tudi ostati, potem se moramo prav na tem področju drugače obnašati. Tuji trgi ne bodo prenašali visokih stroškov izdelave, slabe organizacije dela in drugih nepravilnosti, ki jih znova in znova obešamo na cene. Opomin nam je lahko zadnja recesija na zapadnem trgu. Tam so cene padale, pri nas pa smo jih povečevali. Vse dotlej, dokler bo ustvarjena vrednost na delovno uro

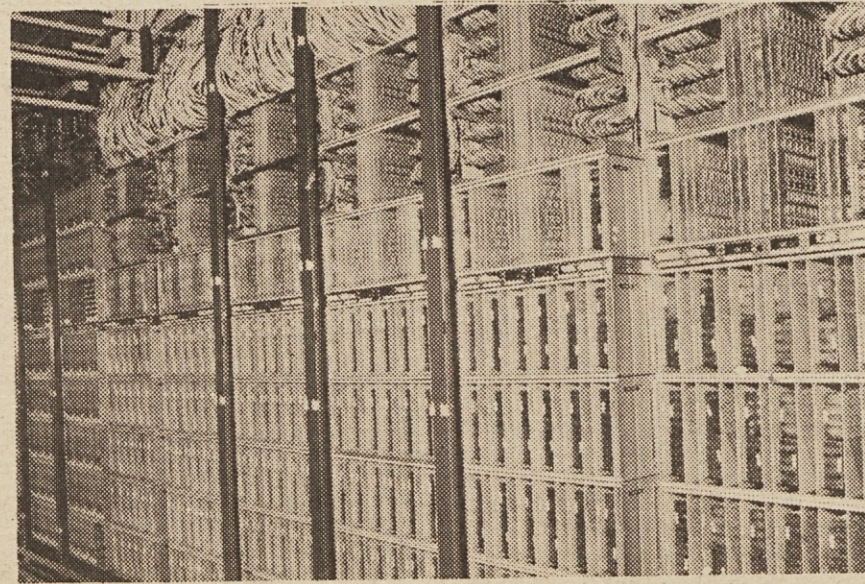
L. D.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Metaconta v Kragujevcu

Montažna in preizkuševalna dela na centrali Metaconta v Kragujevcu so opravili Iskrini strokovnjaki.

Metaconta 10 C: na stotine kilometrov žičnih vezij, na stotine tiskanih vezij, na stotine...

Obresti za najeta posojila težko breme

(Nadaljevanje s 1. strani)

mnim vsotam, ki nam odteka na račun obresti, bi morali v prihodnjem nameniti dosti več pozornosti. Ob tem velja zapisati, da reševanje te problematike ni le zgolj v rokah Združenega podjetja.

Kot že rečeno, je v zunanje-trgovinskem poslovanju v prvih devetih mesecih ter o poslovnih rezultatih Iskrine inozemske mreže govoril direktor TOZD Zunanji trg Boris Lasič.

V zvezi z izvozom je opozoril, da je za trenutni položaj svetovnega gospodarstva značilno umirjeno oživiljanje gospodarske rasti, da pa prehod iz krize ni povsod enako intenziven. Neenakomerna rast povpraševanja je značilna zlasti za tiste države, ki so največji kupci naših izdelkov. Kljub vsemu temu smo na področju izvoza dosegli lepe uspehe v primerjavi z lanskoletnimi rezultati, čeprav nam letošnjih načrtov ni uspelo v celoti uresničiti. Poleg nezavidnega tržnega položaja v nekaterih deželah so na neuresničevanje plana vplivale tudi notranje težave, ki bi jih lahko označili kar z besedo slabosti. To so zlasti: slaba kakovost, nezadostna dobavna disciplina in visoke izvozne cene. Poleg tega je naš izvozni program že delno zastarel in asortimansko nepopoln. Direktor Lasič je v zvezi s tem spregovoril prav o prizadevanjih zahodnih držav, ki so v kriznem času zastoj v proizvodnji in prodaji izkoristile za prestrukturiranje proizvodnje in uvedbo novih programov, s katerimi zdaj uspešno konkurirajo na svetovnem tržišču.

Kaj pa smo v tem obdobju storili mi? Odgovor je več kot enostaven. Na področju prestrukturiranja proizvodnje nismo v kriznem času storili skoraj ničesar in smo bolj ali manj le čakali, kdaj bo konec recesije in kdaj bo nastopila konjunktura.

Boris Lasič je v nadaljevanju seznanil delegate tudi z izvoznimi načrti za prihodnje leto, terjatvami in prilivi, mnogo pozornosti pa je namenil prav vprašanjem izvozne stimulacije.

V Iskri smo o tej stimulaciji sklenili poseben samoupravni sporazum ter v gospodarskem planu določili pogoje, kljub temu pa izvozna stimulacija ni postala tisti pospeševalec izvoza, kot bi morala biti. Obširno je spregovoril tudi o uvozu. Le-tega smo izpolnili skoraj 100-odstotno, kar nam je omogočalo kolikor toliko normalno poslovanje.

Direktor Boris Lasič je poročal tudi o poslovnih rezultatih Iskrine inozemske mreže v letošnjem prvem polletju. Eden najhujših problemov, ki pesti to mrežo, je premajhna udeležba Iskrinega kapitala.

Obletnica Oktobrske revolucije

(Nadaljevanje s 1. strani)

novega pojmovanja in duha Pariške komune, je tudi jugoslovanska socialistična revolucija pod vodstvom ZKJ in tovariša Tita pogumno odklonila Stalinov diktat, ubrala svojo lastno, neodvisno pot ter v razliko od sovjetske notranje centralizacije uresničila geslo „Tovarne delavcem!“

Ne da bi se vmešavali v zadeve same Sovjetske zveze, s katero so odnosi zdaj povsem normalizirani in prijateljski, na ravni enakopravnega, vzajemnega spoštovanja, je jasno, da bo morala sovjetska revolucija, če bo hotela res slediti Leninu, poslej tudi sama vse bolj demokratizirati notranje odnose med državljanji, uvesti čim večje sodločanje delavcev proizvajalcev ter poleg težke industrije v večji meri razvijati tudi življenjsko raven ljudi.

Po utrditvi države, kot jeza pred navali imperializma, je pač prvi cilj sleherne revolucije osvoboditev dela in srečno življenje ljudi. mak

V razpravi o poročilih direktorjev Edija Delopsta in Borisa Lasiča je med drugimi sodeloval tudi namestnik generalnega direktorja ZP in direktor področja za marketing Anton Stipanič. Najprej je spregovoril o zaskrbljujočem položaju gospodarjenja nekaterih Iskrinih temeljnih in delovnih organizacij. Kot primer je navedel temeljno organizacijo ATC v delovni organizaciji Telekomunikacije. Ta TOZD izkazuje največjo izgubo, in sicer zlasti zaradi doslej zamrznjenih cen telefonskih central, predvsem Metaconte. Prav zdaj potekajo pogovori med Iskro in PTT podjetji o spremembi cen telefonskih central, saj so bile dosedanje cene za Iskro nesprejemljive.

Tov. Stipanič je v nadaljevanju govoril tudi o nujnosti sanacije nekaterih temeljnih organizacij, o zastarelem proizvodnem programu, nujnosti ureditve dohodkovnih odnosov med posameznimi DO oziroma TOZD, realnosti načrtovanja in podobno. Prav v zvezi s planiranjem je opozoril, da smo s previsokimi ocenami delali sami sebi izgubo, zlasti zaradi stroškov

ISKRA INDUSTRIJA TELEKOMUNIKACIJ, TOZD TEN LJUBLJANA

Do konca leta dvakrat toliko kot lani

TOZD—Tovarna elektronskih naprav na Stegnah v Ljubljani se je v letošnjem letu znašla zaradi svojih neporavnanih obveznosti do Iskra Commerce iz preteklega leta v težavem položaju. Le-ta je terjala sanacijski program, čigar učinkovito izpolnjevanje je bilo formalno končano konec junija, ko je TOZD TEN v celoti poravnala vse svoje obveznosti do Iskra Commerce.

Popolne sanacije s tem še niso dosegli in v tem smislu poteka še vse nadaljnje poslovanje v letošnjem letu, vendar pa že doseženo predstavlja ugodno osnovo za nadaljnjo pot te naše temeljne organizacije združenega dela.

Medtem, ko je ob koncu polletja TOZD TEN izkazala 3,7 milijonov dinarjev poslovne izgube, so se njeni poslovni rezultati ob koncu devetih mesecev bistveno izboljšali, saj je to pot izkazala že 8,3 milijone dinarjev ostanka dohodka.

Tako pozitiven premik je nedvomno odraz povečanega fizičnega obsega proizvodnje, prav tako pa tudi uspešnejše prodaje. V letošnjih devetih mesecih so na primer prodali kar za 70 % več kot v enakem obdobju lani, oz. 25 % več kot lani vse leto.

Razumljivo je tudi letošnja proizvodnja večja od lanske in sicer prav tako okrog 25 % od proizvodnje v letu 1975, pri tem pa si prizadevajo v realnih okvirih obdržati tudi vse stroške, oz. uspevajo, da njihov porast ne bi bil prehud.

Ob tem naj povemo še to, da so prav v tej temeljni organizaciji v svoji industriji najmanj — le za 12 % povečali osebne dohodke, toda tega vprašanja se bodo le morali lotiti čimprej. Seveda bi bil lahko finančni rezultat TOZD TEN še boljši, ko je ne bi obremenjevali stroški iz komercialnega poslovanja v preteklem letu in zelo visoke obresti za kratkoročne kredite, potrebne za pokrivanje zalog, ki so še vedno previsoke.

Tudi na področju zaposlovanja ukrepajo gospodarno, saj so ob sorazmerno velikem porastu obsega proizvodnje, število zaposlenih povečali letos le za 7 % nasproti lanskemu, čeprav je to povečanje sicer večje od normativov v okviru ZP Iskra in občine Ljubljana—Šiška. Glede na uspešnejše poslovanje, ki so ga dosegli nedvomno ob povečanih naporih celotnega kolektiva, so v letošnjem avgustu spremenili svoj pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, pri čemer so prešli na nagrajevanje po osebni oceni. Tak način nagrajevanja lahko prinese do 30 % dodatka na osebni dohodek, ima pa namen nagraditi resnično marljivo delavce, oz. kritizirati manj delovne. Razveseljivo pri tem je, da je že dejansko čutiti ugoden vpliv novega načina nagrajevanja, kar izpričujejo tudi sami poslovni rezultati ob koncu tretjega trimesečja.

Če ne bo kakih novih zapletov, računajo v TOZD TEN, da bodo do konca letošnjega poslovnega leta dosegli kar dvakrat tolikšno prodajo kot lani, s tem pa tudi ustrezen ostanek dohodka.

V prihodnjem letu si razumljivo

pri nakupu reprodukcijskih materialov, skladiščenja, plačevanja obresti itd. Zavzel se je tudi za čimprejšnje povezovanje nabavnih služb, in to tako pri nabavi reprodukcijskih materialov v domovini kot v tujini.

V bogati razpravi o Iskrinem poslovanju v prvih šestih in devetih mesecih so sodelovali tudi številni drugi udeleženci. Največ je bilo govora prav o neuresničevanju izvozne stimulacije, vprašanju dohodkovnih odnosov, načrtovanju, nakupu reprodukcijskih materialov in podobno.

V okviru druge točke dnevnega reda so delegati menili, da je potrebno samoupravni sporazum o osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov in drugih prejemkov delavcev v delovni skupnosti skupnih služb Združenega podjetja ponovno obdelati. V okviru tretje točke pa je direktor področja za stike z javnostjo Boštjan Barborič obrazložil predlog osnutka pravilnika o podeljevanju nagrad za posebne dosežke v Iskri. Gre za nagrade in priznanja za izjemne dosežke na posameznih področjih. Delegati so ocenili, da je pravilnik gođen za javno razpravo, o njem pa bo dokončno sklepala Skupščina na eni prihodnjih sej. Lado Drobež

Predstavniki firme Braun na razgovoru v ZP Iskra.

Deset let plodnega sodelovanja

Te dni mineva desetletje, odkar sta Iskra in Braun sklenila pogodbo o poslovnem sodelovanju. Eno desetletje ni niti tako dolgo obdobje, kljub temu pa je bilo za oba partnerja izredno pomembno — Iskra je razširila svoj proizvodni program na enega najbolj kakovostnih brivnikov na svetu ter z njim uspela tudi na komercialnem področju, Braun pa je preko Iskre osvojil jugoslovansko tržišče.

Ob desetletnem jubileju je bila pred dnevi na obisku v Sloveniji delegacija te ugledne zahodno-nemške firme. V njej so bili najvišji predstavniki — razen zadržanega generalnega direktorja — namestnik generalnega direktorja Albrecht Schultz, član odbora direktorjev Alexander Koch, generalni manager Lorne Waxlax, regionalni manager Ed Van Meer, direktor sektorja izvoza Ulrich Busse in Bern Unterman. Na letališču ter pozneje na Bledu, v Železnikih, v temeljni orga-

nizaciji TV Pržan in v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani so se gostje v odsotnosti generalnega direktorja ZP Iskra Jožeta Hujsa sešli z najvišjimi Iskrinimi predstavniki.

Tovarna na Pržanu se je za proizvodnjo brivnikov odločila leta 1965. Takrat se je obrnila s prošnjo za kooperacijsko sodelovanje na tri največje evropske proizvajalce brivnikov Remingtona, Philipsa in Brauna. Kljub

(Nadaljevanje na 3. strani)

Velike možnosti izvoza

(Nadaljevanje s 1. strani)

tako nizka, bomo imeli težave tako z osebni dohodki kot s splošno in skupno porabo ter razširjeno reprodukcijo. Drugi največji problem stroškov pa je oprema. Večino strojev za profesionalno uporabo izdelujemo z opremo, staro preko 40 let. Kolikokrat je že amortizirana in kakšno kvaliteto je možno z njo doseči ter kakšna je storilnost, ni potrebno ponovno poudarjati. Analize na temo investicij v opremo kažejo na veliko upravičenost in rentabilnost novih investicij. Toda kaj pomaga vse dokazovanje, ko pa skupne potrebe delovne organizacije presegajo naše skupne možnosti! Vendar pa je to pot, ki bo prinesla še večje težave v naslednjem obdobju.

Seveda pa teh težav ni mogoče rešiti kar naenkrat, ampak postopoma. Opravljena temeljita analiza kaže na osnovne slabosti gospodarjenja v TOZD ERO. To so predvsem nereseni in pavšalni dohodkovni odnosi med TOZD. To velja predvsem za tiste, katerih proizvodna povezanost je najtesnejša ali pa se med njimi celo prepleta. Plačevanje vseh vrst dajatev pa kljub vsem skupnim dogovorom na ravni DO sili TOZD k popolni proizvodni osamosvojitvi. Le tako se je mogoče izogniti nekaterim stroškom, ki se do končne prodaje izdelkov samo seštevajo. Drugo nereseno vprašanje so še skupne službe, predvsem pa njihov odnos do proizvodnje, ki ni stimulativno vezan na doseganje plana. Tako se največkrat zgodi, da mora TOZD reševati tudi zadeve, za katere je dogovor, da se rešujejo na ravni DO, sicer pa ostanejo neresene.

PREORIENTACIJA PROGRAMOV

Seja sveta ZK ZP Iskra je pokazala na težave preorientiranja proizvodnje na nove programe. Prav v podobnem stanju se je znašla tudi TOZD ERO. Preorientacijo iz t. im. „Hobby-programa“ v kar največji meri na izdelavo strojev iz profesionalnega programa ni enostavno. Tu se pojavljajo težave zaradi druge tehnologije izdelave na stare konstrukcije, ki jih za sodobno opremo ni mogoče enostavno prilagoditi. Seveda pa pri vseh pojmihi, kot so: sodobna tehnologija, dvig produktivnosti, izboljšanje kvalitete, zniževanje proizvodnih stroškov ter ekonomičnost gospodarjenja, naletimo na omejene možnosti, ker že za osnovo nismo investicijsko sposobni.

V takšnem stanju pa nam vse gospodarske resolucije, vsi sanacijski programi in pa sklepi družbeno-političnih organov ne bodo pomagali, dokler ne bomo ustrezno rešili osnovnih vprašanj, ki so ključ reševanja tudi drugih problemov. Ni odveč tudi ponovno poudariti, da s takšnim načinom poslovanja spravljamo v težave naše inozemske in domače kupce, katerim potem plačujemo penale, zamudne obresti, zmanjšujemo dohodek in izgublamo posel. Za ponovno pridobitev izvoza pa moramo potem zniževati cene, kar pomeni nove težave z rentabilnostjo.

K temu je potrebno dodati tudi ugotovitev, da domače cene ne bodo v nedogled pokrivalo izgub pri izvozu, če sprememb gospodarjenja ne bomo reševali pravočasno. A. K.

L. D.

Tudi na jug spet sveti Iskra

Pred mesecem in pol smo v našem glasilu zapisali: „Ugasnil je napis na južnem delu stolpnice“ in spregovorili o težavah pri oskrbi z rezervnimi žarnicami, kajti prav pomanjkanje žarnic je bil vzrok, da je na južni fasadi stolpnice ugasnil napis. Seveda ne gre za navadne, ampak za posebne žarnice ljakaste oblike z dvojno steno, ki jih je dobili le iz uvoza. Take žarnice namreč edine lahko prenesejo izredno težke delovne in klimatske pogoje, naenkrat pa jih potrebujejo za vse tri strani napisa kar 450. No, in tu se je sredi septembra zataknilo. Žarnic ni bilo moč dobiti ne za dinarje in ne za devize.

Toda sodelavci Iskre ISE (Invest servis) niso držali križem rok in so, čeprav res težko, uspeli prek uvoznika Avtohrvatska iz Zagreba dobiti ustrezne žarnice od madžarske firme Tungsram.

Ob tem pa je treba omeniti še nekaj dodatnih ugotovitev, ki bi lahko tudi v prihodnje povzročile podobno „zamačitev“ Iskre, delno ali v celoti, kot je bila sedanja. Sodelavci uvoznika so namreč povedali in dokazali kako zamotana in dolga je pot do uvoza teh žarnic, ki je v tem primeru trajala kar 6 mesecev, nabavljajo pa jih lahko le na vzhodu. To pa pomeni precej slabšo kakovost saj so že pri prevzemu sedanje pošiljke ugotovili za prek 18 % izmeta. Če bodo temu primerno hitro pregorevale žarnice tudi potem na displayu, potem bodo zaloge žarnic kmalu pošle. In če bo pot za nabavo naslednjih 500 kosov,

kolikor jih približno potrebujejo za enkratno zamenjavo, spet dolga 6 mesecev, potem...

Saj ste uganili, kajne, in se verjetno vprašali, če ne bi kazalo sprostiti uvoza žarnic, domačega proizvajalca namreč sploh ni in tako omogočiti ne le pravočasno nabavo žarnic, ampak tudi nakup res kvalitetnih žarnic renomiranih proizvajalcev, kar bi bilo prav gotovo tudi bolj gospodarno.

No, kljub omenjenim težavam so v Iskri ISE optimisti in pravijo, da bodo storili vse, da bo Iskra svetica neprekinjeno na vse strani. In to jim glede na doseganje uspehe lahko verjamemo. NR

NOVI ČLANI ZK

Po krajšem premoru, ki so ga zapolnile seje sekretariata, se je minuli teden ponovno sešla na sejo osnovna organizacija zveze komunistov Delovne skupnosti skupnih služb ZP Iskra. Podobno kot že nekajkrat letos, se je tudi ta seja začela s slovesnim sprejemom novih članov zveze komunistov. Tokrat sta na priložnostni slovesnosti prešli članski izkavnici zveze komunistov Mirjam Čehovin in Zdenka Golob.

Seja se je nadaljevala s poročilom o delu sekretariata ter o devetmesečnem poslovanju Združenega podjetja. Poročili sta podala sekretar osnovne organizacije zveze komunistov Zdravko Tekavec in direktor področja za ekonomiko Edi Delopst. L. D.

Razvoj kot nosilec napredka

PROGRAMSKO-RAZVOJNA USMERITEV TOVARNE TEA

Tovarna TEA v Kranju proizvaja za potrebe tovarne telefonskih central ATC in TEL sestavne dele, telefonske elemente in telefonske aparate. Med telefonskimi elementi sta najbolj pomembna ploščati rele in koordinatni stikalnik. Ker z razvojem elektronskih telefonskih central proizvodnja klasičnih telefonskih central ne bo naraščala oziroma bo v teku let upadla, bo potrebno v prihodnje spremeniti program proizvodnje v tej tovarni. Tako je že z njenim srednjeročnim načrtom razvoja predvidena dopolnitev programa, ki naj bi poleg obstoječega, zajemal še vse vrste telekomunikacijskih terminalov. (Pod tem izrazom razumemo vse vrste telefonskih aparatov, faksimile – naprav, novične telefonske aparate, razne naprave za prenos podatkov in podobno.) V obstoječi proizvodnji bodo tako z leti začeli uvajati nov program, tako da bodo tisti sodelavci, ki so trenutno zaposleni predvsem na izdelavi telefonskih elementov, počasi pričeli delati nove izdelke, predvidene s tem programom.

POMEN OBSTOJA LASTNEGA RAZVOJA V TOVARNI TEA IN PROBLEMATIKA V ZVEZI Z NJIM

Da bi v naslednjih letih v proizvodnji vpejali nove izdelke, je seveda slednje potrebno najprej razviti, oziroma skonstruirati. Zato je izrednega pomena, da ima tovarna svoj lastni razvoj, ki mora opraviti to nalogo. Bistveno pri tem je, da je ta razvoj tesno povezan s proizvodnjo, ker samo na ta način lahko občuti vso resnost spreminjanja proizvodnega programa in se zato tudi lahko bolj prizadeto loteva vseh zadanih nalog. Zato je izredno pomembna organizacijska oblika razvoja, ki je organsko vključen v temeljno organizacijo kot posebna služba.

Glede na sorazmerno veliko število delavcev, zaposlenih v proizvodnji klasičnih telefonskih elementov (približno 60 % vseh zaposlenih), ki jih izdelujejo v velikih serijah in ki zaradi že pred leti opravljenega razvoja potrebujejo samo dopolnjevanje sled-

nega, je seveda obstoječa razvojna služba v TEA številčno zlasti pri strokovnjakih z višjo in visoko izobrazbo sorazmerno premajhna. Vsa prizadevanja vodstva tovarne, da bi razvojno službo okrepili, le počasi kažejo sadove. V l. 1975/76 so v razvoju zaposlili na novo več kot 100 % dipl. ing. glede na obstoječe stanje, vendar so bili to večinoma začetniki, ki so takoj morali na odsluženje vojaškega roka. Tako lahko računajo, da bodo po vrnitvi potrebovali vsaj še dve leti, da bodo lahko dali od sebe toliko, kolikor narekujejo potrebe. Zato si zelo prizadevajo, da bi zaposlili tudi že formirane strokovnjake. Te pa je le zelo težko dobiti, posebno zato, ker morajo vsem nuditi tudi stanovanja.

Zaradi že naštetih problemov seveda išče tovarna TEA tudi drugačne rešitve – in sicer sodelovanje z zunanjimi sodelavci, kjer sta pomembna dejavnika predvsem Fakulteta za elektrotehniko v Ljubljani in IPT – telekomunikacijski razvojni inštitut v Ljubljani.

Drug način pridobivanja novih konstrukcij je nakup licenc za nekatere izdelke oziroma organiziranje koprodukcije proizvodnje z drugimi firmami. Predvsem vzpostavljajo tak odnos pri izdelkih, ki zahtevajo izredno veliko razvojnega dela in jih sami v nobenem primeru ne bi bili v stanju pravočasno razviti.

KAJ POGOJUJE SVETOVNO KONKURENCNOST ISKRE NA PODROČJU TELEFONIJE

Iskra se s svojimi izdelki, v katere so vključeni tudi proizvodi tovarne TEA, pojavlja na tržiščih po vsem svetu. TEA je v zadnjih letih ustvarila letno preko 3 mio dolarjev izvoza. Pretežni del tega gre na konvertibilno področje, kjer sta zlasti pomembni kvaliteta in cena izdelkov. Izdelki – zlasti ploščati releji, generatorji, zvonci in drugi telefonski elementi kot tudi telefonski aparati – so že dolgo znani na tujih tržiščih.

Telefonske aparate morajo prilagajati zahtevam kupcev, ki običajno zahtevajo tudi ateste laboratorija CCITT (Comite Consultatif International Telegraphique). Tako imajo razvite aparate in dobljene ateste za tržišča v Turčiji, Libanonu, Maleziji, Venezueli, Kostariki, Kolumbiji, Franciji, Sovjetski zvezi in drugih deželah. Izdelki morajo seveda po funkcionalnosti in obliki biti konkurenčni dosežkom drugih svetovnih proizvajalcev. Zato skušajo svojim razvijalcem in konstruktorjem omogočiti, da razvoju v svetu čim bolj sledijo – tako z uporabo ustrezne literature kot tudi z obiskovanjem sejmov oziroma obiskovanjem sorodnih podjetij, kjer lahko vidijo kaj novega.

Zaradi pomanjkanja strokovnih kadrov uveljavljajo tudi dodatni študij ob delu. Pri tem skušajo strokovnjake s prakso izobraziti še teoretično tako, da jim omogočijo lažje reševanje zadanih nalog.

V preteklih letih je bilo v razvojni službi izdelano večje število novih izdelkov. Mnogi med njimi, ki so namenjeni neposredno tržišču, (kakor npr. telefonski aparati), so dosegli določena mednarodna priznanja v javnosti. Tako se lahko pohvalijo tudi s priznanji za lepo obliko in funkcionalnost. Zlasti pri oblikovanju svojih izdelkov se zelo radi poslužujejo uslug profesionalnih industrijskih oblikovalcev v ZP Iskra in izven.

Razvojna služba TOZD Tovarne telefonskih elementov in aparatov izhaja iz skupnega razvoja nekdanjega obrata ATN, ki je vseboval tudi razvoj telefonskih central. Tudi sedaj je še vedno prisotna povezava, z razvojem telefonskih central, ki pa mora biti v prihodnje še celo večja kot je, čeprav drugače izražena. Glavni porabnik elektromehanskih telefonskih elementov, ki jih razvija in proizvaja tovarna TEA, sta še vedno tovarni ATC na Laborah in TEL na Blejski Dobravi. Zato je izredno pomembno najtesnejše sodelovanje pri izbiri novih elementov in istočasno uvajanje poenotenja elementov kot tudi drugih konstrukcij, ki so uporabljene v telekomunikacijski industriji Iskre. Stremijo za tem, da bi ta povezava in poenotenje osnovnih elementov prešla meje v Kranju lociranih tovarn ter zajela področje vseh tistih proizvajalcev, ki uporabljajo iste ali podobne elemente in sestavne dele.

Jože Pavlin, vodja razvojne službe TOZD TEA: „Naš oddelek je razmeroma mlad, tako po svojem obstoju kot tudi po povprečni starosti zaposlenih. Večinoma mladi razvijalci in konstruktorji z malo izkušnjami, smo se ob ustanovitvi TOZD TEA lotili precej zahtevnega razvojnega dela. To je od nas zahtevalo, da stojimo ob

Pogled v razvojni oddelek TOZD TEA.

strani obstoječi proizvodnji, hkrati pa sledimo nov razvoj v svetu in ga po možnostih poskušamo aplicirati za potrebe našega trga. Večkrat se je dogajalo, da so bile želje večje od možnosti. Ves čas pa je vsakega razvijalca in konstruktorja spremljala zavest, da tudi s svojim delom lahko doprinese k boljšemu poslovnemu rezultatu naše tovarne. Svoj srednjeročni program smo postavili glede na potrebe na področju telekomunikacijskih terminalov in elektromehanskih elementov. Trenutno število strokovnih kadrov nam nikakor ne omogoča izpolnitve postavljenega plana. Delno se bo stanje strokovnih kadrov povečalo še v tem letu, delno pa v naslednjem in to nam daje novo upanje za bodoče delo.“

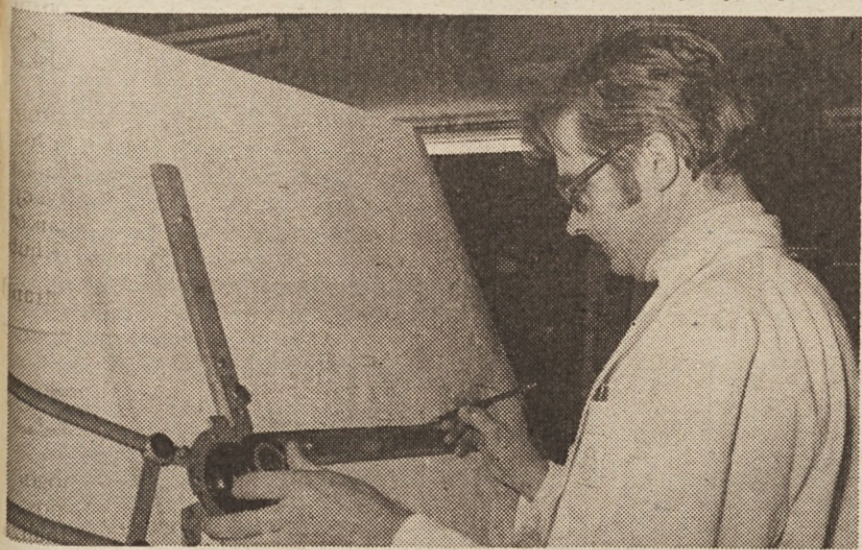
Franc Žepić: „Sem vodja odseka telefonskega aparata in v bistvu odgovarjam za vsa razvojna prizadevanja na tem področju. Na tem delovnem mestu delam štiri leta. V tem času nam je uspel kvaliteten preskok pri samem teoretskem pristopu in pojmovanju telefonskega aparata. Do l. 1972 smo praktično izdelovali aparate, več ali manj podobne nemškimi. Takrat so združena jugoslovanska PTT podjetja izdala nove tehnične zahteve za telefonske aparate in mi smo razmeroma dokaj hitro uspeli razviti primerno telefonsko vezje. Razvili smo avtomatski telefonski aparat z avtomatsko regulacijo nivojev. Danes lahko izdelamo aparat v skladu s kakršnimkoli zahtevami tako domačih kot tujih kupcev. Sem tudi stalni član „Study Group XII“ (Študijske skupine XII) v okviru CCITT v Ženevi, katerega pri-

druženi član je tudi Iskra. Kot tak imam možnost sproti slediti tokovom na področju razvoja in kvalitete prenosa pri lokalnem telefonskem sistemu. Že v začetku l. 1973 sem začel razmišljati o uvedbi elektronskega vezja v telefonski aparat. Glavno vodilo pri tem je bilo, doseči večjo kvaliteto prenosa govora in njegovo večjo časovno stabilnost. Zaradi pomanjkanja in preobremenjenosti razpoložljivih strokovnih sodelavcev nismo mogli takoj pričeti s konkretno razvojno nalogo. Vendar je ideja ostala. Naj omenim, da so se v tem času drugod že začele pojavljati rešitve elektronskih vezij telefonskega aparata. Mi smo začeli intenzivno delati v tej smeri šele ob koncu l. 1974. Trenutno se ukvarjam s soodnosnostjo med človekom in napravami ter težnjo, da bi bil posredovani govor čim bolj naraven, pri tem pa meritve izvedene na objektivnem principu.“

Miroslav Marc:

„Kot nekajletni sodelavec v zunanjetrgovinski dejavnosti Iskre se dobro zavedam, da je smisel in bistvo vsakega dela – bodisi v razvoju bodisi v proizvodnji – končni komercialni dosežek. Tega pa omogočata tako cenenost kot kvaliteta. V tem smislu smo pričeli tudi z razvojem novega telefonskega aparata. Končna rešitev je bila v elektronski izvedbi, s tem da sta telefonska vložka zamenljiva, dosežene in presežene pa so tudi vse zahteve po zanesljivosti in kvaliteti prenosa. Elektronski aparat je patentno zašč-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Miha Ferjan pri risanju konstrukcije.

Deset let plodnega sodelovanja

(Nadaljevanje z 2. strani)

nekaterim nasprotovanjem in dvomom se je pržanski kolektiv končno odločil za sodelovanje z Braunom, in to zlasti zaradi tehnologije Braunovih brivnikov. Njihovi brivniki imajo namreč za vse vrste enake motorje, medtem ko na primer Remington vgrajuje različne kolektorske motorje.

Desetletno sodelovanje med Iskra in Braunom je vsekakor lep dokaz, da je bila odločitev tovarne na Pržanu in takratnega direktorja tega kolektiva Julija Novljana (zdaj je direktor Iskra-Elektronik Soloturn v Švici), vsekakor pravilna.

„Ne samo proizvodno, veliko smo pridobili tudi na komercialnem in propagandnem področju, saj smo se od Brauna veliko naučili,“ poudarja direktor Novljan. „Braun pa je osvojil relativno veliko tržišče, saj Nemci sami priznavajo, da so v minulih desetih letih prodali v Jugoslaviji za 12 milijonov nemških mark sestavnih delov za brivnike. Kot je znano, smo mi v tem času prodali v Jugoslaviji 750 tisoč, Braunu pa smo izvozili 4,5 milijona kaset ter 13,5 milijona tiskanih vezij.“

Sodelovanje med Iskra in Braunom poteka nad vse ugodno. Z leti je Iskra skoraj v celoti osvojila proizvodnjo brivnikov, zaradi izredne tehnološke zahtevnosti, ki je še vedno uganka za številne svetovne proizvajalce, pa od Brauna še vedno kupujemo mrežice in rezilni sistem. Proizvodnja brivnikov se je v Iskri doslej gibala na leto med 100 in 120 tisoč, leta 1980 pa bo predvidoma dosegla 150 tisoč brivnikov. Trenutno izdelujejo naslednje vrste brivnikov: Iskra Braun Sixtant, Sixtant S, Synhron, prihodnje leto pa bomo verjetno osvojili nov tip – Synhron plus.

Od leta 1969 sodelujeta Iskra in Braun tudi na področju proizvodnje gospodinjskih aparatov. V okviru te kooperacije izdeluje tovarna elektromotorjev v Železnikih kavne mlinčke, mešalnike, sokovnike in sušilnike las, zahodno-nemškemu partnerju pa

prodaja električne motorje za različne gospodinjske aparate.

O uspešnosti sodelovanja smo se pogovarjali tudi z direktorjem sektorja izvoza pri Braunu Ulrichom Bussejem. Med drugim je poudaril, da je Iskra pri proizvodnji brivnikov dosegla isto kakovostno raven kot Braun, to pa je eden osnovnih pogojev za uspešno sodelovanje med obema firmama. V Braunu nadalje poudarjajo, da brez kooperacije z Iskra ne bi v tolikšni meri osvojili jugoslovanskega tržišča, saj so skoraj docela izpodrinili Philipsa, Remingtona in druge firme.

„Če bi se morali ponovno odločiti o partnerstvu z Iskra, bi se zanj gotovo odločili. Smisel našega sedanjega obiska pri vašem združenem podjetju ni samo v tem, da bi počastili sedanji jubilej, ampak tudi ta, da bi poiskali možnosti za okrepitev in poglobitev nadaljnjega sodelovanja. Prav visoka kakovost brivnikov iz naše medsebojne kooperacije je omogočila, da sta oba partnerja začela iskati možnosti za sodelovanje na drugih področjih. Poleg brivnikov in gospodinjskih aparatov stojimo pred novo razširitvijo sodelovanja na področju kozmetičnih aparatov. Ocenjujemo, da bo ta družina izdelkov dosegla podoben uspeh kot smo ga pri brivnikih.“

Poleg čiste proizvodnje in tehnološke kooperacije sta Iskra in Braun v minulih desetih letih tesno sodelovala tudi na področju obdelave tržišča, propagande in servisa. Priznati moramo, da nam je Braun v prvem obdobju pomagal zlasti pri uvajanju prodaje in organiziranju servisne mreže. Po obojestranskih prizadevanjih zdaj ni čudno, da je postal Iskra Braun Sixtant sinonim za brivnik v Jugoslaviji.

Ugledne Braunove goste so med tridnevni obiskom sprejeli namestnik generalnega direktorja ZP Iskra Anton Stipanič, direktor delovne organizacije Široka potrošnja Lojze Žumer, direktor TOZD TV Pržan Ivo Štemberger, direktor TOZD Zunanji trg Boris Lasič in drugi.

Lado Drobež

Nove naloge

KAKŠNE NALOGE NAREKUJE SEDANJI TRŽNI POLOŽAJ VODSTVOM TOZD INDUSTRIJE ZA TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN ELEKTROMECHANIKO

S formiranjem branžne organizacije v našem podjetju so se odnosi na relaciji trg-proizvodnja in obratno, kvalitativno bistveno spremenili. Komercialne so postale mnogo aktivnejši člen v prenosu informacij, ki so potrebne za krmiljenje reprodukcijskega procesa.

V Elektromehaniki smo organizirali komercialno v smislu zaključevanja tehnoloških procesov za posamezne proizvode oziroma skupino proizvodov. Predvsem glede na značilnosti slednjih smo ustanovili prodajne skupine, ki so v stanju aktivno sodelovati s TOZD pri reševanju proizvodnje s stališči trga. Vodje teh skupin so člani kolegijev v TOZD. Tako smo uspeli delo komercialne maksimalno približati proizvodnji in obratno. S takim načinom komuniciranja trga s proizvodnjo pa se tudi zaradi novih odnosov na trgu in njegovih večjih zahtev postavljajo pred proizvodnjo nove zahteve in naloge.

V obdobjih ekstenzivne gradnje proizvodnih zmogljivosti je veljal na jugoslovanskem trgu distributivni način prodaje. Zato je glavno problematiko predstavljalo maksimiranje proizvodnje, ki v začetku ni mogla zadostiti potrebam. Danes pa imamo opraviti z jugoslovanskim trgov, ki je že sposoben selektirati ponujeno blago. Zato komercialna dejavnost neke organizacije predstavlja najbolj bistveni izhodiščni faktor pri načrtovanju.

V celotnem reprodukcijskem procesu morajo vsi činitelji delovati skladno. Vsi, ki v njem proizvajamo (tudi komercialna dejavnost ustvarja del prihodka), smo v istem čolnu, t. j. vezani smo na skupen uspeh, oz. prihodek. Priznati pa si moramo, da v povezanosti v reprodukcijski proces pri maksimiranju prihodka nismo najbolj uspešni.

Narava tudi od rastlin in živih bitij zahteva prilagodljivost. Človek je naj-

uspešnejši, ker je najbolj prilagodljivo bitje. Tako bomo mi kot delovna organizacija tembolj uspešni, čim bolj bomo razvili našo organizacijo, da se bomo znali čim hitreje prilagoditi spremembam na trgu. Vedeti moramo, da obstaja proizvodnja zaradi trga in ne obratno. Nikakor pa seveda ne smemo postavljati pred proizvodnjo zahtev, ki objektivno niso uresničljive.

Če analiziramo reprodukcijske procese, vidimo, da je največji komponent, ki vplivajo lahko na končen rezultat, skoncentriranih v proizvodnem delu procesa, saj ta del predstavlja v večini primerov večinski delež vrednosti proizvoda. Tu lahko najaktivneje vplivamo na ekonomiko proizvodva in na skupen prihodek, saj si redko izračunavamo, kaj nas stane, če močno kasnimo z dobavami, če ne dobavljamo robe v asortimanu, če dobavljamo slabo kvaliteto itd. Predvsem morajo TOZD upoštevati sugestije ter naloge komercialne kot aktiven prispevek te v reprodukcijski kompleks vključene službe, s katerim naj se nakaže možnost maksimiranja skupnega prihodka. S kompromisnimi rešitvami s TOZD pa na osnovi objektivnih možnosti in ekonomike iščemo optimizacijo prihodka.

Želja komercialne je, da se proizvodnja v TOZD tako usposobi, da bo čim bolj prilagodljiva spremembam, ki se bodo pokazale na trgih in da bo izpolnjevala dogovorjeni asortiman dobav. Mislim pa, da v današnjih relacijah, ki jih bo zakon o združenem delu še precizneje definirali, to že prerašča v realizacijo planiranih in zastavljenih ciljev.

Marcel Božič

Obiskali smo Industrijo elementov za elektroniko, TOZD Tovarno uporov in potenciometrov, Šentjernej

Po izredno privlačni okolici, ki ji je malo čara žal odvzelo izredno slabo vreme, sem se peljal do TOZD, o kateri se je letos nedvomno govorilo več kot o katerikoli drugi iz dolgega Iskrinega spiska.

Šentjernej, malo podeželsko mestec v najlepšem delu Dolenjske, ki leži v neposredni bližini domovine pravega cvička, vina, ki mu sicer strokovnjaki odrekajo kvaliteto, a toliko bolj privlači domoljubne Dolenjce. No, pa ne le Dolenjce, saj je znano, da smo si

okrog tisoč ljudi. Število, ki res nekoliko preseneti, saj smo vajeni temeljnih organizacij združenega dela, ki zaposlujejo v poprečju 200 do 400 ljudi.

Njihov proizvodni program je sestavljen iz dveh delov, osnovnega in drugega, ki se šele postavlja na noge. Prvega sestavlja proizvodnja uporov in potenciometrov, kar je opaziti že iz naslova, nastajajočega pa sestavlja aluminij-oksidska keramika za hibride in keramične potenciometre, proizvodni

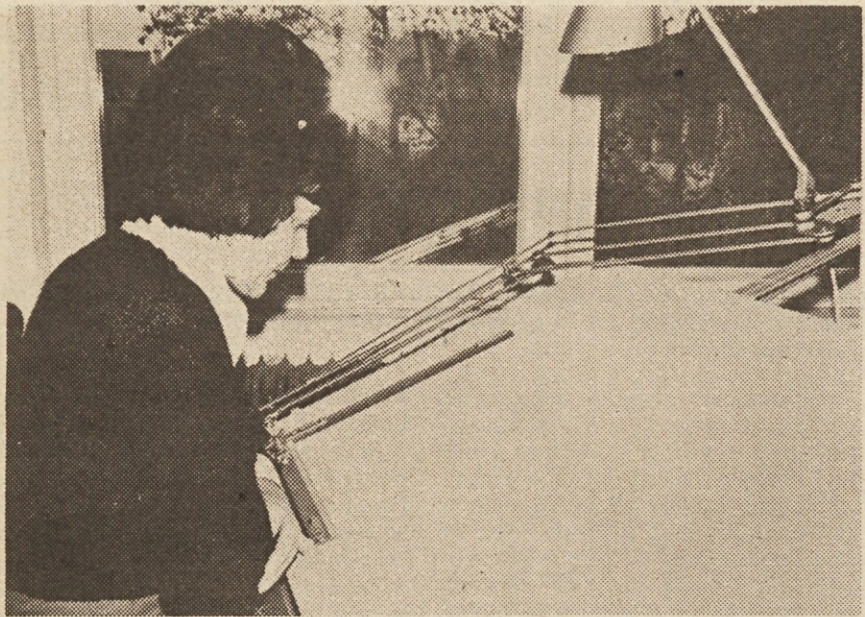
Montažni trak za električne priključke, na katerem delajo dekleta ponosna na „grajsko“ službo.

Slovenci po srcu zelo blizu — po nekaj kozarcih „žvižgavca“ pa še bliže... Po bežnem obisku krajev, kjer je zastopana obiskana temeljna organizacija združenega dela — Šentjernej in Kostanjevica sta to — človek že nekoliko bolje razume nekdanjo gospodo in njen okus pri iskanju domovanj — pa naj gre za nekdanje kostanjeviške „gnade“, ali pa za sloveče kartuzijanske brate. Bližina Krke, ki daje celotni pokrajini še odločilni pečat, pa premaga še največje prezirljivce lepega. Težko bi našli lepši prostor, pa

program, ki bo stekel v novem obratu za izdelavo industrijske elektronike ter izdelava — zaenkrat še poskusna — hibridnih vezij v debeloplastni tehniki, precej pa obeta tudi proizvodnja metal-film uporov.

Kot sem že omenil, sestavljajo osilni, temeljni program upori in potenciometri. Letna proizvodnja uporov znaša približno 450 milijonov kosov, potenciometrov pa približno 52 milijonov.

Večina tega gre v izvoz, saj predstavlja pri uporih 85 % celotne proiz-

V konstrukcijskem oddelku dela tudi Marija Bregar.

če običajno vseh šest in več desetih Iskrinih temeljnih organizacij združenega dela.

KAJ SE SKRIVA ZA NASLOVOM?

Predvsem velik kolektiv, eden izmed večjih v celotni Iskri, saj šteje

vodnje, pri potenciometrih pa celo 96 %. Izdelujejo upore od 1/8 W pa do 2 W, namenjeni pa so predvsem za zabavno elektroniko. Potenciometre proizvajajo v nastavljivi in vrtljivi izvedbi, pripravljajo pa tudi proizvodnjo poteznih izvedb.

Anica Pirnar in Cvetka Luzar nanašata uporovno maso na drsne obročke potenciometrov.

4 ISKRA
Številka 46 — 6. novembra 1976

Z novimi izdelki, ki so trenutno na stopnji pilotske proizvodnje (megal-film upori, kermet potenciometri, hibridna vezja), pa se vključujejo tudi

Kapelnik šentjernejske godbe na pihala — Slavko Franko, tokrat brez dirigentske palice, dela na mehanskem vzdrževanju.

na področje profesionalne elektronike.

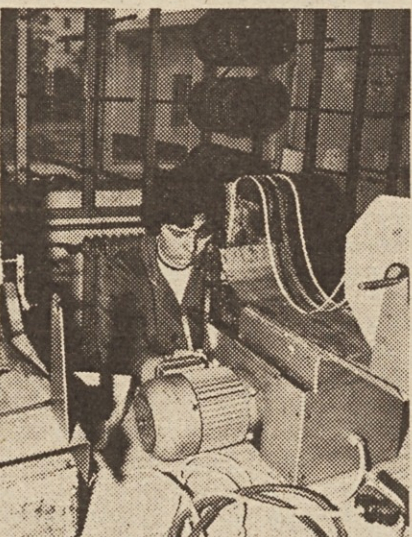
Ves novi proizvodni program v tej fazi zelo bremeni dohodek, ker so stroški vpljave zelo veliki in se pokri-

Amalija Jordan dela v merilnem laboratoriju.

vajo s sredstvi iz proizvodnje.

Nedvomno pa je to nujno, kajti v perspektivi bo povpraševanje po klasičnih izvedbah elementov padalo — izpodrinila jih bo pač nova, modernejša proizvodnja in tehnologija. Vse to pa neposredno pomeni, da je življenjsko pomembno pospešeno uvajanje sodobnejših elementov.

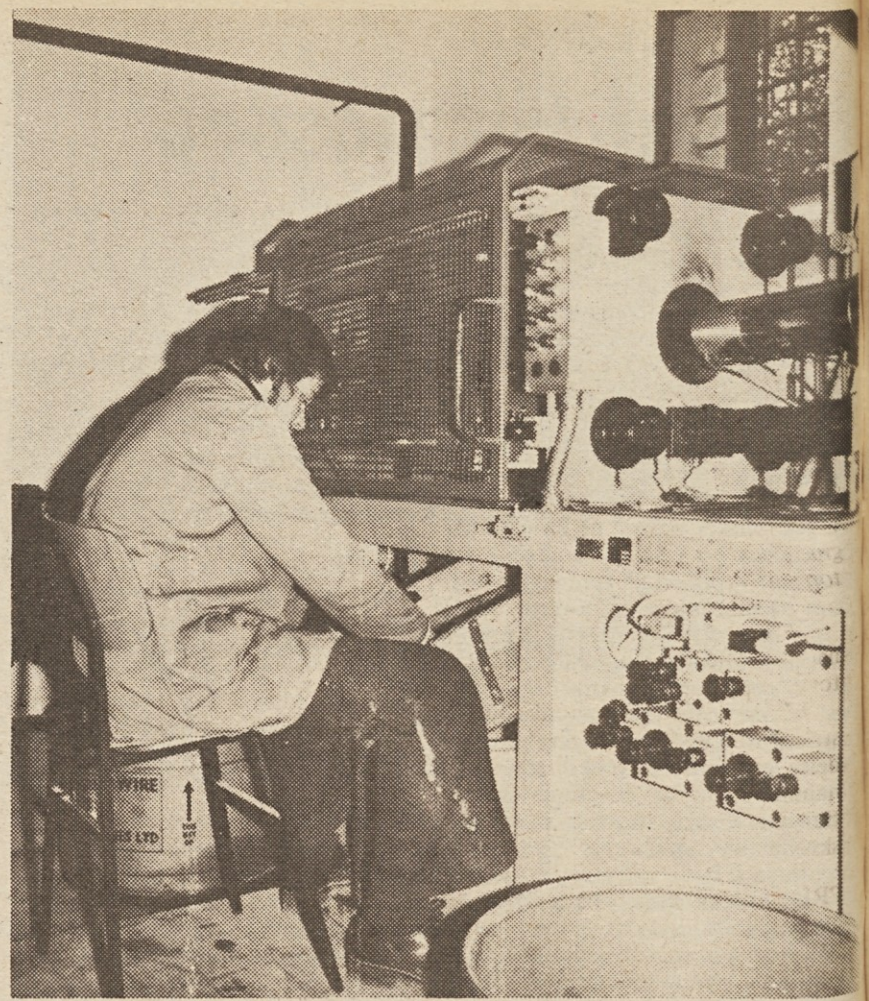
Rozi Zupančič formira obliko uporov.

Pri osvajanju tehnologije izdelave hibridnih vezij že več let uspešno sodelujejo z Institutom Jožef Stefan ter TOZD ATC iz Kranja.

Za to temeljno organizacijo združenega dela predvidevajo že v prihodnjem letu večjo dobavo hibridnih

Nežka Jordan dela na stroju za oposovanje uporov.

Miha Lešnjak dela na stroju za brizganje plastičnih mas v obratu v Kostanjevici.

vezij, že zdaj pa jih prodajajo tovarni „Digitron“ iz Buj.

Hibridna vezja so zanimiva tudi za inozemske partnerje, saj so z njimi sklenili že več dogovorov. Zavedajo pa se, da bo za velikoserijsko proizvodnjo, če naj bi stekla brez zastojev, potrebno še precej investirati.

Z novim programom bodo kompenzirali vedno manjše povpraševanje po klasičnih elementih in si — kar je za delavce še najbolj pomembno —

problem, ki so ga zakrivali sami, jih hudo pesti, seveda pa še tudi vrsta drugih, ki so objektivnega izvora.

Glavna težava, ki pa so si je res sami krivi, je problem pomanjkanja ustrezne delovne sile, zlasti visokostrokovnih kadrov, ki jih nikakor ne moremo zbrati v zadostnem številu. Krivec za to je neustrezna politika štipendiranja, ki so jo izvajali v preteklosti. Prepozno spoznanje, da z nebanič samo ne pade, jih sedaj pesti in si

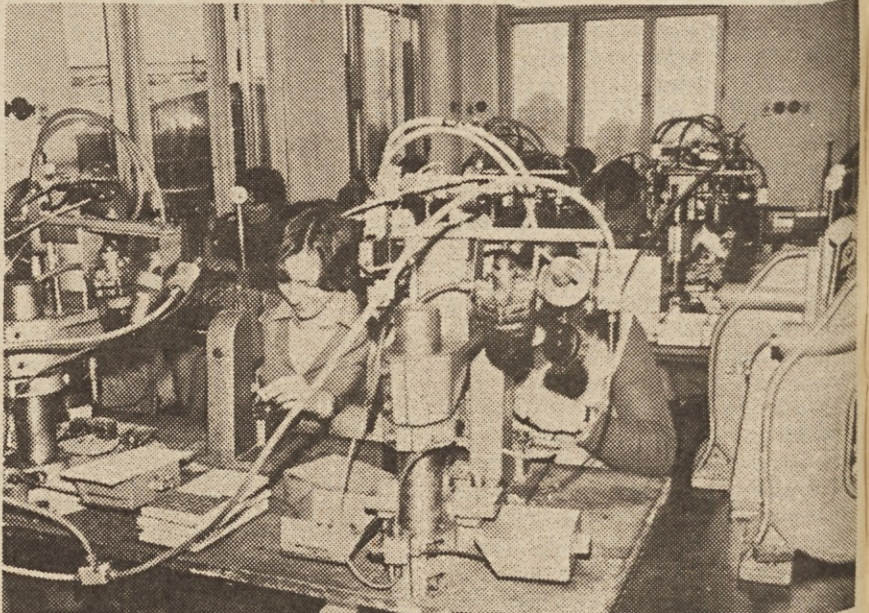
Cvetka Povhe in Angelca Škedel sortirata drsne obročke za potenciometre.

zagotovili ustrezno socialno varnost tudi v prihodnje.

Obilnim obetom nove proizvodnje prispeva svoj delež tudi proizvodnja novih metal-film uporov, ki jih pripravljajo v sodelovanju z ljubljanskim Institutom za elektroniko in vakuumsko tehniko.

le težka pomagajo. Pomanjkanje sposobne delovne sile je predvsem zavira pri uspešnem uvajanju novega proizvodnega programa.

Seveda pa to ni edina težava s katero so se srečali pri pospešenem ustvarjanju bodočnosti. V to skupino sodijo še neustrezni delovni prostori in

Jožica Kušljan in Martina Simončič sestavljata potenciometre.

Predvidevajo, da bodo z redno proizvodnjo pričeli že v začetku prihodnjega leta in jih izdelali 50 milijonov kosov letno.

PROBLEMI, PROBLEMI...

Prav gotovo ni temeljne organizacije združenega dela, bodisi Iskrine, bodisi katerikoli druge, ki se ne bi neprestano srečevala s problemi. Prav gotovo tudi „Upori“ niso izjema, kajti

oprema iz uvoza. Zanj ni nikoli dovolj sredstev, pomanjkanje pa povzroča boleča ozka grla v proizvodnji. Za rešitev slednje pripravljajo nov investicijski program, ki naj bi nekoliko bolj širokogrudno upošteval njihove potrebe.

Prostorska stiska — in s tem problem neustreznih delovnih prostorov — bo rešena približno čez dve leti, ko (Nadaljevanje na 5. strani)

V obokani sobani kostanjeviškega gradu sestavljata elektronske regulatorje Franciška Lakner in Mirka Pisek.

(Nadaljevanje s 4. strani)

naj bi bila končana gradnja nove tovarne potenciometrov.

V novi hali, kjer naj bi proizvodnja stekla leta 1978, bo zaposlenih 350 delavcev in ne 500 kot so prvotno nameravali. Vzrok temu zmanjšanju tiči v mehanizaciji proizvodnje, ki bo skrčila potrebno število zaposlenih.

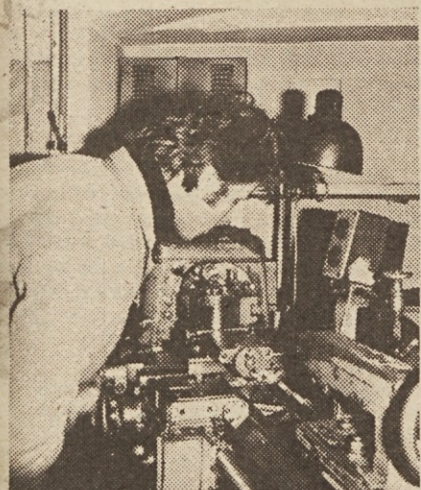
PREVLADUJEJO ŽENSKE

V Šentjernej, se zbira delovna sila iz bližnje in širše okolice. Delavci Tovarne uporov in potenciometrov prihajajo na delo iz lepega kosa Dolenjske — vse od Brezic pa do Novega mesta.

Med obema mestoma je precejšnja razdalja, ki bi lahko pomenila resno oviro za delavce iz teh krajev, če ne bi imeli organiziranega prevoza na delovno mesto. Tega so se dobro zavedali, zato imajo tudi dobro organizirane avtobusne povezave za delavce v vseh treh izmenah.

Iz oddaljenih krajev se vozijo predvsem kvalificirani delavci, kar je navsezadnje tudi razumljivo, če pomislimo, da v neposredni okolici prevladuje kmečko prebivalstvo.

Značaj proizvodnje, ki je predvsem velikoserijska in zahteva obilo spretnih rok in potrpežljivosti, ki je moški prevečkrat ne zmoremo, pojasnjuje dejstvo, da v Uporih prevladuje ženska delovna sila. Prevladujejo polkvalificirane delavke, kar je spet odraz regionalnega stanja. Ljudem vse pre-

Alojz Modic dela v orodjarni.

pogosto zmanjkuje časa in denarja za šolanje, saj večina dela dve izmeni — ena je v tovarni, druga pa na domači kmetiji.

Zlasti zadnje čase pa je vedno bolj opazen razvoj delavcev v pravi „delavski sloj“, kmetijska panoga sicer ne izgublja na teži, vendar upada število čistih kmetov. Najlepše je to videti v samem Šentjernej, saj na vseh koncih in krajih raste, se razvija, vedno več je stanovanjskih hiš, razvija se in infrastruktura, družbene službe so v vedno opaznejšem razvoju.

Osební dohodek — letošnje poprečje znaša 3250 din, lanski približno 2900 din — zaposlenih v šentjernejki Iskri je precej nizek in seveda prispeva svoje k problemu pomanjkanja delovne sile. Vzrok je v velikem procentu izvoza in relativnem upadanju prodaje na domačem tržišču. Izvozne cene že precej časa mirujejo, inflacija na domačem trgu pa vztrajno raste, saj se samo surovine podražijo 250 % letno.

Razliko so doslej nekako uspeli pokrивati z večjo produktivnostjo, pomagali so si z izvozno premijo, vendar tako ne bo šlo več dolgo naprej. Produktivnosti ni mogoče zviševati v nedogled, izvozna premija pa je kljub povečanju še vedno premajhna. Posledica je seveda manjša akumulativnost.

ISKRA V GRADU

V slikovitem okolju Kostanjevice s Formo vivo in z znanim gradom, ki ima bojda največje število obokov v Evropi — in z malce zlobe tudi najdaljši staž obnavljanja — se je prav v

grajske sobane naselila nova „grajska gospodična“ — Iskra. V ne ravno najprimernejši prostor za izdelavo elektronskih regulatorjev svetlobe in vrtljajev za gospodinjske aparate se je pred slabimi tremi leti nastanilo 26 delavcev. Zakaj ta nekoliko ekstravagantni pristop k reševanju prostorske stiske?

Nedvomno je na prvem mestu pe- reča brezposelnost in bližina delovnega mesta. Mnogi delavci stanujejo visoko na bližnjih Gorjancih, to približanje pa jim je še kako dobrodošlo. Na to odločitev je precej vplivala tudi sama občina Krško, ki sodi v nerazvite.

Ugotovitev, da to nikakor niso primerni delovni prostori, ni nova, saj so to vedeli že od samega začetka, še zlasti pa se je to izkazalo pred nekaj dnevi, ko so končali z napeljavo centralnega ogrevanja. Za nekaj skromnih prostorov je stala 30 milijonov starih dinarjev. Ozračje je sedaj vsekakor toplejše, stropi pa zato niso nič višji, saj so tako nizki, da bi moral košarkaš hoditi z upognjeno glavo!

Od prihodnosti si vsekakor obetajo, da jim bo prinesla nove delovne prostore. Res je, da Iskrine prisotnosti z zunanje strani ni videti, a vendar se spomnimo na pregovor — daj cesarju, kar je cesarjevega in bogu, kar je bož-

Janez Stopar dela na metalizaciji uporov.

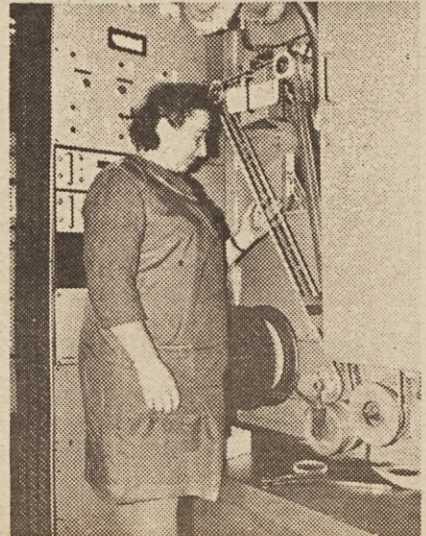
jega. Galerija v gradu, ki jo je obogatil Božidar Jakac s svojimi deli, je nedvomno napotek za prihodnji, primernejši obraz grajskih „podnajemnikov.“

SINDIKAT — OCENA ODLIČNO!

Edina izobraženca na vasi sta bila nekoč učitelj in župnik. Danes to gotovo ne velja več, saj je razvoj posegel tudi v vasi, čeprav nekoliko boječe in s krajšimi koraki kot v mestih. Videti je, da je v Šentjernej stopil na njuno mesto sindikat tovarne uporov in potenciometrov, ki je gotovo prinesel precej življenja v sicer zaspan kraj. Najprej pa nekaj besed o sami strukturi, ki je glede na velikost temeljne organizacije združenega dela nekoliko drugačna kot v manjših.

Bistvena značilnost je njena decentraliziranost, saj sestoji iz devetih osnovnih organizacij, njihovo delo pa koordinira konferenca sindikata. Takšna razdeljenost izvira iz lanskega leta, temelji pa na posameznih skupinah delavcev, ki so zaposleni na istem delovnem postopku oziroma izdelku. Takšna sestava je nedvomno najustrenejša rešitev zahteve po neposrednosti samoupravnega odločanja delavcev in pomeni korak naprej v razvoju samoupravnih odnosov.

Osnova njihovega dela je seveda spremljanje dela samoupravnih organov, nikakor pa ne edina zaposlitev. „Klasično“ delo sindikatov, ki je tako značilno — žal! — za marsikatero temeljno organizacijo združenega dela, je tu zastopano v najmanjši možni meri. Pripravili so ozimnico, po svojih močeh celo regresirali nakup delavcem, ki so to najbolj potrebovali, sodelujejo na različnih proslavah ob

Antonija Cimerman dela na avtomatski progi za izdelavo uporov.

praznikih, praznovanjih itd. Vse do letošnjega leta so pripravljali ob novem letu darila otrokom vseh delavcev, letos pa so to navado opustili in se vključili v akcijo obdarovanja v okviru novomeške občine. Razlike med darili bodo tako odpravili, saj so nemalokrat povzročala neprimerne posledice.

Štefka Bokše umerja upore na končno vrednost.

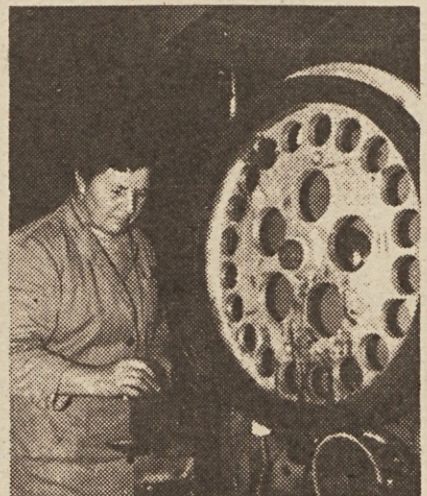
Naštevanje uspešnega dela se tu pravzaprav šele prične. Za uspešno menim predvsem povezanost s krajem in njegovim družbenopolitičnim življenjem. Šentjernejčanom je prav gotovo uspelo, da so se približali prebivalcem, saj ne poznajo športne prireditve, delovanja društva in proslave, ki bi potekala brez njihovega sodelovanja in nemalokrat celo spodbude. V temeljni organizaciji združenega dela sami so ustanovili godbo na pihala, ki zelo uspešno deluje in prispeva pomemben delež pri vraščanju družbenega življenja tovarne v okolico.

Organizirali so tudi letovanje svojih delavcev. V ta namen so kupili šest počitniških prikolic, da se večina zaposlenih lahko odpravi na letni odih izven letovanjskih možnosti, ki jih pripravlja Počitniška skupnost Iskra.

Da bi svoje delovanje še popestrili, so pričeli z adaptacijo planinskega doma na Polomu na Gorjancih, ki bo velikega pomena ne le za delavce iz Šentjerneja, temveč iz celotne Iskre.

Zal delo poteka počasi, ker sredstev ne morejo zbrati dovolj. Dela so se lotili s sodelovanjem šentjernejškega turističnega društva, pobudnik pa je bilo Planinsko društvo Iskra, sekcija Šentjernej. Dom bo imel približno 25 ležišč, dela pa opravlja gradbena skupina tovarne uporov in potenciometrov — kadar nimajo važnejšega dela, seveda. Če bodo zbrali potrebna sredstva za nakup stavbnega pohištva, bo letos v domu lahko že prvo silvestrovanje...

Sindikati je s pomočjo TOZD prispeval precejšen delež pri ureditvi otroškega vrtca, ki je zadosti velik, da

Na stroju za predlakiranje dela Tončka Šante.

sprejme vse prosilce. Otroci dobijo kosila, ki jih pripravijo v menzi tovarne. Prav ta menza pa je tudi plod uspešnih prizadevanj sindikata. Tople obroke pripravljajo v dveh izmenah, v Uporih pa celo za vse tri.

NA KONCU — PREBRODILI TEŽAVE

V prvi polovici letošnjega leta, ko je bil še zelo občuten vpliv svetovne recesije, so bili prisiljeni delati z manjšo zmogljivostjo, približno 20 % pod planom, ki so si ga postavili. To se je seveda bistveno odražalo na ekonomiki poslovanja, vendar pa se že krepko postavljajo na noge.

V septembru so že presegli plan, kajti v drugi polovici leta se pojavlja vedno opaznejša konjunktura. V septembru so tako povečali proizvodnjo za 8 %, kar predstavlja glede na lanski september indeks rasti 160. Ambiciozen kolektiv je prepričan, da bo do konca leta planske obveznosti vsaj dosegel, verjetno pa celo presegel.

Stane Fleischman

Soglasje k srednjeročnemu načrtu delovanja CAOP

Delegati petintridesetih TOZD in ISKRA — CAOP, ki so sklenile „Samoupravni sporazum o urejanju tehnike sodelovanja pri izvajanju nalog, programskem usmerjanju in ekonomski soodvisnosti“ so na drugi seji SVETA PODPISNIC, 28. 10. 76 v prostorih IIS, uspešno opravili svoje delo.

Zaradi obravnavane problematike je seja imela izreden pomen, saj je na dnevnem redu bila razprava:

- o srednjeročnem planu dejavnosti ISKRA — CAOP,
- o orientacijskih finančnih planih ISKRA — CAOP in RRC za leto 1977, ter
- o dokončni ureditvi internih odnosov med ISKRINIMI partnerji v RRC.

Posebno pozornost so delegati posvetili obravnavanju srednjeročnega plana dejavnosti in gradivu, ki ga je za to sejo pravočasno pripravil ISKRA — CAOP. Po kritični in konstruktivni razpravi je ugotovljeno, da predlagani plan, ko definira strokovno disciplinarno orientiranost in s tem specialnost pri delitvi dela, natančno opredeljuje ter dolgoročno vsebinsko usmerja to dejavnost. Tak prikaz posredno kaže tudi na druge specializirane dejavnosti s katerimi se bo treba v nadaljnjih integracijskih procesih tesneje povezati za uspešno reševanje kompleksne problematike. Znotraj strokovno jasno zahtevane dejavnosti je v planu dopuščena potrebna širina in fleksibilnost, kar je predvsem pomembno pri zastavljanju konkretnih nalog, saj se te rešujejo za dinamične sisteme, ki so skupaj z okoljem podvrženi precejšnjim spremembam. Delegati so imeli jasna in enotna stališča tudi glede uveljavljanja boljše strokovne kvalitete in vključevanja znanstvenih metodologij pri delu, glede učinkovitejšega planiranja in kontrole dela po projekti in aktivnostih ter v zvezi z vsem tem glede sredstev, ki jih je treba za te namene odvajati. Poudarjeno je bilo, da brez nenehnega strokovnega izpopolnjevanja, kakor tudi brez uporabe znanstvenih dosežkov, ne bo kvalitetnega premika. To angažiranost pa je treba realizirati predvsem na konkretnih problemih in nalogah iz prakse uporabnikov storitev ISKRA — CAOP. V zvezi z boljšo kvaliteto je enako pomembno organiziranje in izvajanje učinkovite operative t. j. finalizacija rešitev in nudenje ustrezne pomoči uporabnikom.

Ob koncu razprave, po tej točki dnevnega reda, so delegati pozitivno ocenili in dali soglasje k predlogu srednjeročnega plana dejavnosti ISKRA — CAOP ter sklenili, da bodo na podlagi tega, že decembra detajlno obravnavali posamezne projekte in pomembnejše aktivnosti z analizo pripravljenih mrežnih planov.

Obravnavanje orientacijskih finančnih planov ISKRA — CAOP in RRC za leto 1977 je pokazalo, da so pri ustvarjanju dohodka upoštevanje smernice in dogovori veljavni za širše in ožje gospodarstvo ter da so trendi pri kazalcih gospodarjenja pozitivni. Predvideno povečanje dohodka bo predvsem rezultat boljše kvalitete storitev in dejansko ustvarjanje nove vrednosti. Še posebej očitno je to bilo pri RRC, ki bo v letu 1977, z instalacijo dodatnega računalnika, nudil uporabnikom 100 % večje računalniške zmogljivosti ob le 40 % povečanju obratovalnih stroškov.

Glede na to, da bo že z januarjem 1977 začel redno obratovati še drugi računalniški sistem v RRC ter da se kaže potreba, poleg treh že instaliranih terminalov, po postavitvi novih v ISKRI, je po detajlni razpravi v četrti točki dnevnega reda sklenjeno, da ISKRA — CAOP izdela predlog za dokončno ureditev problematike partnerstva znotraj ISKRE. Tudi ta predlog bo dan v razpravo SVETU PODPISNIC na naslednji seji, ki bo decembra tega leta.

Poleg delegatov je seji SVETA PODPISNIC prisostvoval in konstruktivno prispeval k razpravi, direktor področja za organizacijo tov. Vrenko. Sejo je vodil namestnik predsednika tov. Borut Gržinič, delegat DO Avtomatika.

Osnovne značilnosti srednje-

ročnega plana dejavnosti ISKRA — CAOP

Povzetek

Dosedanja dejavnost v ISKRA — CAOP in analize potreb pri uporabnikih, narekujejo nadaljnjo srednjeročno in dolgoročno usmeritev dejavnosti ISKRA — CAOP v raziskave, razvoj in izvedbo problemskih nalog, ki jih sistemsko lahko rešujemo le z multidisciplinarnim pristopom. Zato bo nadaljnja angažiranost potekala na razvoju in sintezi naslednjih strokovnih disciplin:

- informatika, s poudarkom na poslovnih informacijskih sistemih,
- računalniške vede, s poudarkom na računalniškem software-u,
- organizacijska teorija, s poudarkom na optimizaciji kompleksne problematike.

Izhodišča pri izvajanju dejavnosti so naloge in življenjska problematika iz delovne prakse uporabnikov, kar povdaja zahtevo po kvaliteti, aplikativnosti in učinkoviti izvedbi rešitev.

Temeljna obrazložitev

Zgodovinski razvoj disciplin, ki se ukvarjajo s problematiko poslovanja in ekonomiko organizacije združenega dela, kaže, da je vedno več kategorij in parametrov s katerimi se dajo razlagati pojavi v spremljajočih procesih. S sproščanjem proizvajalnih sil in uvajanjem novih proizvajalnih odnosov se takšni ekonomski organizmi soočajo z nujnostjo upoštevanja dogajanja v svoji okolici, in še več, upoštevanja tudi družbene tendence in komponente, ki dobivajo svoj izraz v številnih in zelo občutljivih parametrih poslovanja. Zahteva po zunanji stabilnosti organizacije združenega dela se da realizirati le tako, da je takšna organizacija znotraj sebe v zadostni meri fleksibilna. Po eni strani, to pomeni vedno večjo orientiranost odločanja na zunanje sfere poslovanja, po drugi pa se povečuje zahteva po optimalnih procesih, strukturah in odločitvah znotraj same organizacije. To problematiko lahko formuliramo tudi kot proces odkrivanja in spoznavanja notranjih rezerv, bodisi zato, da jih takoj aktiviramo, bodisi, da jih imamo kot potencialno rezervo s katero lahko računamo. Rešitve v tej smeri zahtevajo obvladanje večjega števila disciplin ter multidisciplinarno ukrepanje ob kompleksno zastavljeni problematiki.

Organizacija je povezan sistem različnih in koordiniranih dejavnosti, ki združujejo, spreminjajo in usmerjajo specifične človeške, materialne in naravne dobrine v procesu reševanja problema, kako zadostiti določenim človekovim potrebam sredi drugih človekovih aktivnosti upoštevanje tudi skupne in splošne interese. Posledica tega je, da OZD čuti potrebe, da se ob iskanju primernih organizacijskih, tehnoloških in informacijskih podstruktur, vse bolj sprotno uravnava, vodi in upravlja po določenih kriterijih tako, da bo učinkovitost te organizacije pri danem upravljalnem kriteriju največja.

Strokovna disciplina, ki sistemsko pristopa k tej problematiki in želi predvsem najti metode za postavljanje optimalne strukture organizacije, to je strukture z maksimalno funkcionalnostjo, je organizacijska teorija. Zaradi svoje naloge — analizirati celovito strukturo organizacijskih elementov od proizvajalnih sredstev, predmetov dela in ustreznih procesov do psihosocioloških človeških — se organizacijska teorija srečuje z mnogo večjimi težavami. Njen razvoj in aplikativnost je zato počasnejša in dolgotrajnejša, kar narekuje, da se ustrezna angažiranost v tej smeri pravočasno zastavi in dolgoročno načrtuje.

Seveda si ne moremo misliti uspešnega razvoja k ciljem, ki si jih zastavlja organizacijska teorija, brez sočasnega razvoja in nenehnega izpopolnjevanja na področjih informatike in računalništva. Sklop teh disciplin, ki se ukvarjajo s problematiko obdelave, prenosa in hranjenja informacij v najširšem pomenu besede skupaj z metodološkimi možnostmi, ki jih nudi teorija

(Nadaljevanje na 7. strani)

Turški gost med nami

Pred letom dni smo se s svojim današnjim sogovornikom srečali v Istanbulu na sedežu firme TTE, sedaj pa je naš gost v Elektromehaniki na enemesečni praksi s področja ugotavljanja kakovosti. Dva njegova sodelavca sta na praksi v tehnično-proizvodnem področju. Ustavili smo Nedima Zaima na enem njegovih študijskih obhodov in se z njim takole zapletli v pogovor:

„Vi in še nekateri vaši sodelavci ste te dni pri nas na obisku. Spoznavate posle, za katere ste odgovorni v domači tovarni. Nam jo lahko podrobneje predstavite?“

„Prihajam iz tovarne TTE iz Istanbula, ki je dejavna na področju telekomunikacij in želi to tudi ostati. Od lanskega razgovora smo se nekoliko pomnožili — tako da nas je sedaj okrog 350. Od tega sta trenutno okrog 2 % nameščencev, od katerih je ena tretjina visoko izobraženih in ena šestina višje in srednje izobraženih sodelavcev. Ta kader naj bi se bistveno ne povečal do takrat, ko bo skupno 1000 zaposlenih. Od lanskega leta smo na produktivnih delovnih mestih skoraj v celoti zamenjali delavce in jim nudili strokovno osnovo za delo. Njeno pridobivanje je trajalo v poprečju od enega tedna do dveh mesecev.“

Turški gost Nedim Zaim se je v Elektromehaniki seznanil s problemi kakovosti.

Vidim, da se vam to dozdeva malo. To sem sklepal tudi iz razgovora z direktorjem mag. Pogačnikom. Vendar vam moram povedati, da smo mi močno vezani na storilnost in da želimo, da ljudje dobro delajo v čim krajšem času. Ker jih ne moremo zadržati, da bi delali dlje pri nas, jih torej poučimo le ožje in to znanje se mora obrestovati.

Mi še nimamo organizirane tehnične kontrole, tako kot naj bi to že imeli. Jaz se na primer pri obsežnejših delih poslužim za namene ugotavljanja kakovosti kar ljudi iz oddelkov, ki so nek artikel izdelovali. Potem mnogo blaga, ki prihaja od vas ali drugih, recimo nemških dobaviteljev, sploh ne pregledujemo — največ zaradi zaupanja. V bodoče ga bomo pregledovali, vendar kljub temu naš odnos do dobaviteljev sloni na zaupanju.“

„Vaša domovina Turčija, kakor tudi naša Jugoslavija, spadata k razvijajočim se deželam. Industrializacija prinaša podobne probleme. Kako nameravate svoja nova spoznanja prenesti v vaše družbeno okolje in kolikšen uspeh pričakujete?“

„Moja spoznanja so raznovrstna. Mi delavci v tehnični kontroli moramo biti široko razgledani in pri vas sem skušal imeti na vse strani odprte oči. Čas je hitel prehitro. Doma bi lahko delal po knjigah. Vendar sem hotel stvari spoznati pri delu. To mi je tudi uspelo.“

Naj navedem samo eno od spoznanj: doma sem hotel mnogo stvari gledati le črno-belo, dobro-neustrežno, pa vidim sedaj, da v praksi stvari teko povezano, da je interes vseh, da je delo dobro opravljeno in da ozkost pri delu v tehnični kontroli lahko mnogo škoduje — to sem videl tudi pri vas.“

Kar pa se prenašanja znanja in izkušenj tiče, pa menim, da kopiranje ni ustrežna oznaka pri prenosu znanja. To, kar sem spoznal pri vas, je za nas osnova, spoznal pa sem dobre in manj dobre strani. To me obvezuje, da doma gradim naprej.“

Za uspeh se ni bati. Naš vodilni kader ima pri uvajanju dela in postopkov enostavnejši pristop. Vprašanje je le, če se bodo ljudje dovolj hitro oprijemali navodil.“

Naši ljudje so mamreč javni misliti in delati po svoje. Mi pa tu sedaj prinašamo sistem. Ta sistem se lahko

spremeni le, če je dokazano nemierno.“

„Pri našem početju gre pravzaprav za prenos znanja. Ker pa sta si jezika, ki informacije posredujeta, zelo različna, so tu določene težave. Kaj menite o tem?“

„Če gre s tem v zvezi za prenos znanja pri vas, tu ni težav. Vaši ljudje govore slovensko, srbohrvaško, angleško, pa celo turško, torej ni vrag, da se ne bi sporazumeli. Pri nas so pa stvari drugačne.“

Si predstavljate, kako čitajo vaše načrte naše žene in dekleta? Pa jih in to tako dobro, da me hitro popravijo, da je rdeče-rdeče in ne rdeče, kot pravim jaz v moji srbohrvaščini. Trudimo se, da prevajamo sprti kar se le da. Nujno pa bi potrebovali slovar — spisnik nam potrebnih strokovnih izrazov v slovensko-turškem prevodu.“

„Videli ste naše obrate in spoznali izdelke. Koliko smo konkurenčni na vašem tržišču in kaj pomeni sodobnost naših izdelkov pri tem?“

„Mi smo telekomunikacijska ali tovarna v elektro-stroki. Imamo prednost v tem, da smo popolnoma domača tovarna. Tržna prednost, ki jo pomenijo nižje cene in kakovost ter solidnost v poslovanju, pa nam je dana tudi z ozadjem naše proizvodnje, to je Iskra. Naši ljudje radi kupujejo domače izdelke, vendar morajo biti konkurenčni. Na tem bomo morali še veliko delati. Dokazati bomo morali, da smo enakovredni že renomiranim firmam. Želimo proizvajati še marsikaj. Za nas investicijski denar ni problem. Toda pri dosedanjem obsegu si, recimo, marsikatero napravo ali stroja za namene preizkušanja ne bomo privoščili. Poenostavili bomo ali si pomagali z vašimi uslugami. Tu bi mi skupno še marsikaj lahko rekli. Samo pomislimo, da kljub hudi konkurenci treh v Turčiji obratujočih tovarn, predvidevamo razširitev obsega telefonskega omrežja za 17 % letno. Ali pa, da potrebuje naša stanovanjska operativa še skoro 100 tisoč števec električne energije letno.“

„Živeli ste med našimi ljudmi, občutili naše probleme. Kako ocenjujete svoje bivanje med nami?“

„V celoti vzeto zelo dobro!“
Sprva sem imel nekoliko težav s hrano, pa je šlo. Ob prihodnji taki priliki moram pripeljati s seboj avto. Tako se bom še laže seznanil z vašo teko deželo. Sicer pa tudi sedaj nisem sedel le doma. Skočil sem v Celovec, pa v Trst, bil sem v Radovljici in Bohinju, pa tudi na sejmu elektronike. Med vami imam že veliko znanecv. Ti so bili tudi že pri nas, pa si tako izmenjujemo izkušnje. Zelel bi se zahvaliti vsem, s katerimi smo se srečali ob delu, pa tudi tov. Dolganu, ki je skrbel za ugodno bivanje in tovarišem iz Področja kvalitete, ki so spretno reševali sprotne pripetljaje ob našem bivanju pri vas.“

BOŽO

ISKRA BOGATEJŠA ZA NOVO GLASILO

Delovni kolektiv Iskra Invest Servis je minuli teden začel izdajati svoje glasilo. Utrinki, kot se imenuje njihov novi bilten, bo izhajal vsakih 14 dni, in sicer ob sredah. Časopis bo izhajal na listu A-4 formata. V primeru, da bo več materiala, bo izšel tudi na več listih. Odbor za informiranje, ki ureja glasilo, bo skrbel, da bo vsebina Utrinkov čim bolj pestra ter da bodo članki aktualni, kratki in jedrnat.

Začetek izhajanja novega 14-dnevnika je, kot poudarja direktor Iskra Invest Servisa Marjan Dvoraček, pogojila izredna raznolikost dela te organizacije posebnega pomena. Kot je znano, nudi Iskra ISE svoje storitve vse od tehničnega vzdrževanja, tiskarne, mikrofilma, avtoparka, inženiringa za investicijsko dokumentacijo in gradbeni nadzor do družbene prehrane. V kolektivu s tako številnimi nalogami in s tako pestrim programom dejavnosti je informiranost še posebej eden izmed prvih pogojev uspešnega poslovanja.

L. D.

ISKRA ELEKTROMECHANIKA KRANJ o. sol. o. MONTAŽNO SERVISNA ORGANIZACIJA LJUBLJANA o. sol. o. Medvedova 28

razpisuje prosto delovno mesto

SEKRETARJA TOZD

Pogoji:

- a) da ima visoko ali višjo izobrazbo ustrezne smeri
- b) da ima 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 3 leta na področju kadrovske-spološne dejavnosti

ter razglašata naslednja prosta delovna mesta:

1. VODJA RAČUNOVODSTVA
2. VODJA ING. PODROČJA III
3. VODJA KONTROLE KVALITETE

Pogoji:

- 1 - a) visoka ali višja šolska izobrazba
- 1 - b) da ima 5 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta v računovodstvu
- 2 - a) visoka ali višja šolska izobrazba
- 2 - b) 5 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta v telekomunikacijah
- 2 - c) znanje vsaj enega svetovnega jezika
- 3 - a) višja ali srednja šolska izobrazba — elek tro š. t.
- 3 - b) 5 let delovnih izkušenj, od tega 2 leti na napravah, oziroma sistemih s področja telekomunikacij
- 3 - c) znanje vsaj enega svetovnega jezika

Za vsa delovna mesta morajo kandidati imeti poleg navedenih pogojev tudi moralno-politične vrline in aktiven odnos do samoupravljanja, sposobnosti vodenja, organiziranja in vsklajevanja delovnega procesa.

Pismene ponudbe s priloženimi dokazili naj kandidati pošljejo v roku 15 dni na naslov: ISKRA ELEKTROMECHANIKA KRANJ, MONTAŽNO SERVISNA ORGANIZACIJA Ljubljana, Medvedova 28.

Prijavljene kandidate bomo o izidu razpisa, oziroma razglašala pismeno obvestili, v roku 30 dni po izteku roka za sprejemanje prijav.

Novice od tu in tam

„Energoinvestova“ tovarna transformatorjev v Črnučah je v prvem polletju izdelala za 8,9 % manj transformatorjev, kot jih je načrtovala. Do konca avgusta je proizvodnja nekoliko povečala na obseg 95,3 %, vendar kaže, da do konca leta ne bo nadoknadila zamujenega. Ocena celoletne proizvodnje naj bi bila 96,5 %. Vzrok za zaostanek je pomanjkanje transformatorske pločevine iz uvoza, kar so povzročili spremenjeni carinski predpisi že na začetku leta.

Celjska Iskra — EMO ostro protestira, ker načrtuje emajlirnica „Boris Kidrič“ v Strugi večje proizvodne zmogljivosti emajlirane posode (v naši državi izdelamo skoraj dvakrat več emajlirane posode, kot jo lahko prodamo). Toda Iskra — EMO je začel v svojem tozdu Kontejnerji izdelovati pločevinaste silose za živinsko kmo, ki jih na Slovenskem izdelujejo še trije drugi proizvajalci. Tako komentira ljubljanski „Dnevnik“ gospodarjenje pri nas.

Zaradi nekaterih težavnih okoliščin je šibeniška „Vodičanka“ opustila namero za proizvodnjo Hi-Fi naprav, pač pa bo v kratkem zgradila obrat, v katerem bo izdelovala sestavne dele za barvne televizorje. V obratu bo zaposlenih kakih 100 delavcev.

Načrt razvoja PTT za celotno področje države predvideva, da bodo do leta 1980 zgradili 700 poštnih in povečali število telefonskih priključkov za 1,2 milijona. Sedaj imamo v naši državi šest priključnih telefonov na 100 prebivalcev, leta 1980 pa naj bi jih bilo 14. Vzporedno se že sedaj mnogo govori o povečanju cen za telefonske storitve.

Kakšna je razlika med JAT in ŽTP? Samo ta: JAT leti, ŽTP pa vozi — toda z izgubo (beograjski JAT je ustvaril v prvem polletju 33,4 milijonov dinarjev izgube, ŽTP v Beogradu pa celo 1,12 milijarde).

V Sovjetski Zvezi so objavili koledar mednarodnih razstav v naslednjem letu. Za nas pridejo v poštev: mednarodna razstava strojev za predelavo in obdelavo kovin od 22. februarja do 4. marca v Moskvi; mednarodna razstava opreme in know-how za proizvodnjo naprav za telekomunikacije od 5. do 15. aprila v Moskvi; mednarodna razstava elektrotehnične opreme in naprav za prenos energije od 9. do 23. junija v Moskvi; mednarodna razstava opreme za proizvodnjo in kontrolo elektrokomponent avgust-september v Moskvi.

El — Jugoslavija iz Niša bo do leta 1980 zgradila tovarno za proizvodnjo barvnih slikovnih cevi. Z investicijo 800 milijonov dinarjev bodo zagotovili letno proizvodnjo 250.000 slikovnih cevi in prihranili jugoslovanskemu gospodarstvu 400 milijonov dinarjev deviz. Vest je objavilo skoraj vse jugoslovansko časopisje. Podatek o prihrankih je seveda vprašljiv.

Fizični obseg industrijske proizvodnje za vso državo je bil v septembru v primerjavi z lanskoletnim septembrom za 6,4 % večji. Tako je letošnja devetmesečna proizvodnja že preseгла lansko celoletno za 2,6 %, oziroma, devetmesečno lansko za 9 %. Največji porast so v septembru zabeležile lesna industrija 14 %, industrija tobaka 14 %, medtem ko so padec proizvodnje zabeležili: ladjedelništvo — 3 %, kovinarstvo — 6 % in industrija nekovin — 3 % — vse v primerjavi z lanskoletnim septembrom. Elektroidustrija je v devetmesečnem obdobju porasla v primerjavi z lanskoletno samo za 1 %.

Jeseniška podjetja še vedno več uvažajo kot izvažajo, čeprav so letos uvozila 42 % manj kot lani. V prvem polletju je železarna Jesenice povečala izvoz za 84,7 % v primerjavi z lanskoletnim polletjem. V jeseniški občini je sedaj še en velik izvoznik in sicer Iskrin tozd telefonskih enot na Dobravi. V prvem polletju je izvozila ta tozd izdelkov v vrednosti 2,1 milijona dolarjev.

V Šempetru pri Novi Gorici je potekalo prvo tekmovanje varilcev severno-primorskega področja. Udeležili so se ga delavci iz Ajdovščine, Tolmina, Idrije in Nove Gorice. Organizator je bil občinski odbor sindikata delavcev kovinske industrije, pokrovitelj pa kolektiv „Vozič“, kjer je tudi potekalo tekmovanje najboljših varilcev za spominske pokale. Tekmovali so z našimi varilnimi napravami.

Pred leti se je pridružilo hotelsko-turistično podjetje „Riviera“ v Poreču elektroinstalacijsko podjetje „Neon“ iz Vrsarja. S skupnimi sredstvi 8,2 milijona dinarjev so zgradili novo tovarno, ki sedaj izdeluje hišne zvonce, transformatorje, ladijske navigacijske svetilke itd. Tovarna ima sedaj 205 stalno zaposlenih in 370 sezonskih delavcev z dvojnimi poklicem. Slednji so natakarji, kuharji in drugi, ki so zaposleni v „Neonu“ samo zunaj turistične sezone, torej pozimi, poleti pa delajo seveda v turistični dejavnosti. Zagrebški „Večerni list“ pravi, da je to edinstvena rešitev pri nas.

V Parizu so se končali jugoslovansko-francoski gospodarski razgovori, ki so imeli namen razširiti blagovno menjavo med obema državama. Med drugim so se dogovorili o skupnem projektu gradnje termoelektrarne na Kosovem, kjer bi sodelovala francoska podjetja. Vrednost investicije je ocenjena na 142 milijonov dolarjev, od tega naj bi nakupili za 33 milijonov dolarjev opreme v Zahodni Nemčiji. Razgovori so potekali ob dejstvu, da Francija vse premalo uvažuje iz Jugoslavije. Za razširitev sodelovanja bi Francozi lahko kupili pri nas predvsem več industrijskih izdelkov. Dogovor še ni ratificiran.

Na velesjemu strojogradnje v Brnu so tik pred zaključkom sporočili jugoslovanskim gospodarstvenikom, da bo češkoslovaški minister za težko strojništvo Pavel Bahil obiskal Jugoslavijo. Minister načrtuje obisk vseh velikih jugoslovanskih proizvajalcev te dejavnosti, med njimi tudi naše Iskre. Namen obiska je seznaniti se z možnostmi kooperacije in specializacije naših s češkoslovaškimi tovarnami.

Tovarna strojev kombinata „Belišče“ bo naslednje leto izdelala 115 novih strojev „Belmatik“ za brizganje plastičnih snovi. V tovarni se nadejajo, da bo nov stroj z oznako 150/80 uspešno konkuriral podobnim izdelkom zunanjih proizvajalcev, zlasti, ker bo popolnoma avtomatiziran. Opremljen bo namreč s programatorji v brezkontaktnem sistemu, ki jih bo dobavljala naša Iskra.

Beograjska „Borba“ ugotavlja, da proizvajalci bele tehnike v Srbiji tako dolgo ne bodo rešili svojega težkega gospodarskega položaja, dokler ne bodo sedli za mizo in se pomenili z bankami, trgovino in z drugimi o vseh problemih. Proizvodnja nekako 20 tovarn bele tehnike v Srbiji stalno pada. Že lani so imele nad 200 milijonov izgub. Zaloge so velike, izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti je pod mejo in se je znižala ponekod celo na 17 %!

Na zadnjem zasedanju občinske skupščine v Novem mestu je govoril tudi direktor šentjernejskih „Uporov“ Ludvik Simončič. Pojasnil je, zakaj ima šentjernejski tozd izgubo. Poglavitni vzroki so: 40 % manjša prodaja in neizkoriščene zmogljivosti, 90 % proizvodnje gre v izvoz, ki ni rentabilen, stimulacija za izvoz je premajhna, že pet let prodajamo po istih cenah. Položaj se sedaj popravlja, naročil imamo dovolj, tako da zadnje čase delamo vse proste sobote in nedelje.

Zbral in uredil Marjan Kralj

Obvestilo aktiva ZB Elektromehanike

Obveščamo vse člane kolektiva Elektromehanike Kranj, da je izšlo NAVODILO za postopek, s katerim se ugotavlja posebna doba za medvojno sodelovanje. Vsi, ki imate možnost in željo za priznanje, oz. za pokojninsko ureditev posebne dobe in ki tega iz kateregakoli vzroka doslej niste uveljavili, ali nimate urejeno, se oglasite pri poverjenikih TOZD, kjer boste dobili nadaljnja navodila za začetek postopka.

Aktiv ZB ISKRA—KRANJ

Soglasje k srednjeročnemu načrtu delovanja CAOP

(Nadaljevanje s 5. strani)

sistemov, bo omogočil, da bo razlika med sedanjo stopnjo fragmentarnosti in željeno stopnjo integralnosti, vedno manjša.

V dosedanem razvoju dejavnosti ISKRA - CAOP je bil povdarek na poslovni informatiki in računalniških vedah ter racionalizaciji izvedbe avtomatiziranih informacijskih podsistemov. To je seveda razumljivo, saj je določen kvaliteten nivo teh disciplin predpogoj za postopno vgrajevanje optimizacijskih metodologij v posamezne rešitve oziroma v integralni sistem, gledano dolgoročno. Cilji, ki jih moramo srednjeročno in dolgoročno zastaviti v ISKRA - CAOP, izhajajo iz potreb uporabnikov, ter iz sedanje stopnje razvoja znanosti na tem področju, se najbolj dajo identificirati s cilji organizacijske teorije. To pomeni, da bo treba pri nadaljevanju naše dejavnosti, poleg izredne angažiranosti na izpopolnjevanju informatike in računalništva, vedno večjo pozornost in aktivnost koncentrirati na razvoj in vkomponiranje optimizacijskih rešitev v novih projektnih nalogah.

Programska členitev dejavnosti ISKRA - CAOP

Glede na bazično strokovno orientiranost lahko opredelimo srednjeročno dejavnost ISKRA - CAOP v tri osnovne programske aktivnosti.

PROGRAM A

Raziskave in razvoj v posameznih procesih poslovanja in celotni poslovni informatiki z namenom doseči nove kvalitete izboljšave, racionalizacije, povečanje produktivnosti, izboljšanje medčloveških odnosov itd. z dolgoročno usmeritvijo k ciljem organizacijske teorije. Optimizacije, matematično modeliranje.

Analize, študij, zasnova in razvoj skupnega informacijskega sistema poslovanja v povezavi z zasnovo in razvojem organizacijsko-funkcionalne makro strukture (DO, SOZD).

Kreiranje in razvoj poslovnih informacijskih podsistemov s postavitvijo poenotnih informacij za skupne primerjave in analize.

Izvedba, uvajanje in zasledovanje novih avtomatiziranih informacijskih sistemov z izdelavo detajlov in

navodil za posamezne uporabnike - Azuriranje rešitev.

Dokumentiranje in publiciranje rešitev.

Koordinacija, posvetovanja, seminarji, konsultacije z uporabniki - transfer znanja.

PROGRAM B

Študij in detajlno spoznavanje zmogljivosti računalniškega sistema v uporabi (hardware in software) oz. računalniške mreže v perspektivi. Kontinuirano strokovno izpopolnjevanje v cilju čim racionalnejše eksploatacije razpoložljivih računalniških kapacitet.

Projektiranje kompleksnih rešitev na računalniškem sistemu, upoštevajoč sodobne tehnike obravnavanja podatkovnih baz, višje programske jezike ter specializiran - aplikacijski software.

Programiranje z elementi racionalizacije in standardizacije v COBOLU, FORTRANU in specializiranih jezikih. Azuriranje rešitev.

Izvajanje računalniške operative pri rednih obdelavah na računalniškem sistemu oz. preko terminala.

Zajemanje in verificiranje podatkov na vhodne medije, kot podpora in nujna rezerva zajemanja pri uporabnikih.

Dokumentiranje rešitev.

Konsultacije, seminarji, instruktaže, izobraževanje za uporabnike.

DOPOLNILNI PROGRAM C

Spremljanje svetovnih dosežkov in tržnega gibanja računalniškega Hardware-a z aspekta potreb naših uporabnikov.

Koncipiranje in projektiranje kontinuirane razširitve in razvoja računalniškega hardware-a za potrebe uporabnikov ter v skladu s skupno določenimi smernicami za realizacijo informacijskih sistemov.

Konsultacije, seminarji, izobraževanje za uporabnika.

Členitev po osnovnih projektih Upoštevajoč dosedanji razvoj in potrebe uporabnikov v prihodnosti ter sinteza osnovnih programskih aktivnosti pri rešitvah, lahko zaokrožimo predstoječe naloge v naslednje osnovne projekte, ki so le okvirno poimeno-

vani: Povezava obstoječih in novih informacijskih sistemov v integralno obliko (I faza), vključujoč poenotenje vhoda in azuriranja.

Informacijski sistem za finančno-komercialno področje, vključno z avtomatično vodenim bilanco ter računalniškimi analizami in vrednotenjem rezultatov tržnih raziskav s pomočjo matematičnih modelov.

Informacijski sistem za planiranje in krmiljenje proizvodnje, vključno s stohastičnim planiranjem, mrežnim planiranjem in uporabo simulacijskih modelov.

Informacijski sistem za kvaliteto, vključujoč vse procese v kompleksnosti poslovanja in pomembnost človeškega faktorja.

Informacijski sistem za kadrovske pojave, vključujoč osebne in splošne podatke o delavcu, delovnih mestih in osebnih dohodkih.

Sodelovanje pri razvoju in realizaciji sistemskih nalog za SOZD ISKRA oziroma pri nalogah širšega pomena na pobudo SOZD.

Analiza in projektiranje računalniškega hardware-a, v sodelovanju s specializiranimi skupinami.

Funkcionalna organiziranost ISKRA - CAOP

Naloge, ki jih ima pred seboj ISKRA - CAOP zahtevajo koordinirane in enovite rešitve. Te zahteve so rdeča nit, ki poteka od najboljše projektove do parcialnih nalog, od najzahtevnejših delovnih nalog do operative. Vsebinska rdeča nit je dejansko multidisciplinarno angažiranje raziskav in razvoja v smeri organizacijske teorije, informatike in računalniških ved. Poleg tega je treba ob tem upoštevati tudi pomembnost učinkovite operative, saj je izvedbena komponenta naše dejavnosti sila pomembna. To narekuje matrično notranjo organiziranost z naslednjimi karakteristikami:

- skupno in enovito multidisciplinarno zasnovo rešitev, planiranje in kontrolo,
- disciplinarni razvoj, usmerjanje in nadzor vseh aktivnosti, ki nastopajo v produkcijskem procesu,
- teamsko reševanje nalog,
- enotno zasnovo in nadzor operative.

Organiziranost pri uporabnikih

Dejavnost v ISKRA - CAOP je rezultat zavestne delitve dela, ki nastopa v reprodukcijskem procesu uporabnika. Zato je povezava pri identifikaciji problematike z analizami in izvedbo rešitev sila pomembna. To narekuje formiranje ustreznih strokovnih skupin v TOZD (DO, SOZD), ki bodo le s koordiniranim delom, skupaj s strokovnjaki v ISKRA - CAOP, kos zahtevnim in pomembnim nalogam. Gre torej za skupine orientirane na problematiko organizacije in eksploatacije informatike s posebnim povdankom na ugotavljanju problemov, zasledovanju živčnih informacijskih sistemov in na analizah ter postavljanju zahtev.

Upoštevanje veljavnih dogovorov SOZD

Pri določilih in ravnanjih, ki niso posebej navedena v srednjeročnem planu se bo ISKRA - CAOP opiral in izhajal iz sprejetega Samoupravnega sporazuma o osnovah plana za srednjeročno obdobje SOZD ZPI.

M. S.

ZAHVALA

Ob smrti
mojega dragega očeta

JOŽETA ZWOLFA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD Stikala za izraze sožalja, podarjeni venec in denarno pomoč

hčerka Martina z družino

ZAHVALA

Ob prerani izgubi
najine drage mame

IVANE MARKELJ

se iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti

sinova Marjan in Branko

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta

JOŽETA KUNEJA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD ERO za izraze sožalja in podarjeni venec

hči Joži z družino

Kam za dan republike

Počitniška skupnost Iskre vam je za praznične dni - ob dnevu republike - pripravila vrsto zanimivih potovanj in izletov.

1. Hotel BRIONI - Pula

26. oz. 27. 11. do 30. 11. 1976

hotel je A-kategorije, ima bazen z ogrevano morskovo vodo, sauno, diskoteko, glasbo v restavraciji; poleg hotela je tenis igrišče. Mnogo prijetnih sprehajališč itd.

cena je 135,00 din na osebo

2. V domovini se lahko odločite za vikend počitnice še v:

Poreču - hoteli Lotos in Delfin

Opatiji - hotel Adriatic

Izoli - hoteli Simonov zaliv

Strunjanu - hotel Salinera

Radenci - Hotel Radin

Bovec - hotel Kanin in Alp.

Z letalom DC-9 v inozemstvo

3. Štiridnevni izlet v Istanbul od 25. do 29. 11. 1976

4. tridnevni izlet v Tunis

od 25. do 27. 11. 1976 - cena paketa 2.100 din

in od 27. do 29. 11. 1976 - cena paketa 2.200 din

5. tridnevni izlet v Rim - Neapelj - Pompeji

od 26. do 28. 11. 1976 - cena paketa 2.000 din

štiridnevni izlet v Neapelj - Pompeji - Rim

od 28. 11. do 1. 12. 1976 - cena paketa 2.100 din

6. z letalom v Madeiro - otok v Atlantskem oceanu - zahodno od Maroka

od 26. 11. do 30. 11. 1976 - cena paketa od 3.600 do 4.200 din

Autobusni izleti

7. tridnevni izlet v Budimpešto

od 27. do 29. 11. 1976 - cena paketa 1.200 din

8. štiridnevni izlet v Firence, mesto enkratnih umetniških del, zibelko italijanske renesanse

od 27. do 30. 11. 1976 - cena paketa 1.550 din

9. Prva smuka v Dolomitih - Misurina

od 26. do 30. 11. 1976 - cena paketa 1.700 din

Misurina je slikovito gorsko letovišče, zimsko športno središče. Nudi vam mir, sonce, jasno nebo in smučišče na 2.400 m visokem Col di Vanda.

Podrobne informacije in programe o vseh izletih in vikend počitnicah dobite na upravi Počitniške skupnosti Iskre - Trg revolucije 3 - K/2; telefon 324-765

Zadnji rok za prijave je 10. november 1976.

Bel nagelj za dobrodošlico

(Vtisi z izleta v Istanbul)

Točno po predvidenem programu nas je Inex-ovo letalo DC-9 pripeljalo na Turško letališče v Istanbulu.

Pred letališkim poslopjem, po turskem času, ki je za dve uri pred našim, ob 1,30 zjutraj so nas čakali avtobusi, ki so nas vse dni vozili po Istanbulu.

Šofer avtobusa je vsakemu izletniku izročil bel nagelj za dobrodošlico v Turčiji oz. Istanbulu. Dobrodošlico so nam izrekli tudi vodiča Inex-a in vodič iz Turčije. Ob zgovornosti Mohameda (ki nas je vse dni vodil in razlagal znamenitosti Istanbula) smo prispeli v hotel Suadiye, ki leži v Aziji ob Marmarskem morju.

Tam so nam pripravili prijeten zaključek dneva (skoraj že zaključek noči). Ob zvokih pianina, pa tudi zaradiokusnega kokteila, smo pozabili na čas in utrujenost, in se mnogi prijetno zavrteli.

Naslednje dva dni smo se posvetili obisku slovitega, na sedmih gričih zgrajenega vele mesta, ki edino na svetu leži nad morjem. Mestu kontrastov in nasprotij. Mestu, v katerem lahko neprestano izbiraš: tu začenja Orient, zahodna kultura pa je vsak dan bolj prisotna. Lahko izbiraš tudi ime: Carigrad, Konstantinopolis, Istanbul, Stambol - antična, orientalska ali moderna kultura.

V kratkem: 4 imena, 3 kulture, 2 kontinenta, bazari, džamije, shopping in trebušni ples - vse to v treh dneh.

Istanbul je največje mesto in pristanišče Turčije, zaradi svoje značilne lege med Bosporom in zalivom Zlati

Rog. Ima 2,248.000 prebivalcev.

Veličastni kulturno-zgodovinski spomeniki Bizanca, kasnejšega Konstantinopolisa, ki je bil kot prestolnica vzhodnorimskega cesarstva središče takratnega civiliziranega sveta ter čudovite gradnje mogočnega turškega imperija, so še danes predmet splošnega občudovanja in hkrati neme priče davne preteklosti. Današnji Istanbul z živahnim orientalskim utripom življenja, je bil za vse udeležence posebno doživetje:

Čez dan smo občudovali kulturno-zgodovinske znamenitosti Istanbula: Topkapi Saraj, Aya Sofija, Plava džamija (na sliki), Hipodrom, Cisterne; z najvišjega griča Čamblidže se nam je nudil lep razgled na Bospor in Istanbul.

Istanbul smo si ogledali podnevi in ponoči. Udeležili smo se tudi živahnega orientalskega trgovanja v Bazarju (kjer smo se skoraj vsi preoblekli v usnje in se okrasili z zlatom).

Seveda pa ne bi doživeli Orienta, če ne bi obiskali enega od neštetihih nočnih lokalov, s prijetno glasbo, petjem in orientalskimi - trebušnimi plesi.

Tretji dan pa smo imeli celodnevni izlet z ladjo na Prinčeve otoke, ki blešče od čistoče in bujnega mediteranskega zelenja. Vožnja s kočijo po otoku pa da izletu še poseben čar.

Istanbul, s specialitetami turške kuhinje, s svojo gostoljubnostjo, prepletom starega in modernega - bo vsem udeležencem ostal v nepozabnem spominu.

Marjeta Podlesnik

Modra džamija v Istanbulu.

III. FESTIVAL AMATERSKEGA FILMA ISKRE

Kot prejšnja leta bo tudi letos foto-kino sekcija Iskra Elektromehanika priredila v počastitev Dneva republike 3. festival amaterskega filma.

Tudi vi lahko sodelujete na festivalu s svojimi filmi, ki ste jih že posneli, ali pa jih še boste. Morda imate težave pri snemanju, montaži ali ozvočenju filma. Pomagajo vam lahko člani naše foto-kino sekcije. Informacije dobite pri tov. Pihlar Francu, ing., tel. 28-93.

Upamo, da vas bo razpis vzpodbudil k sodelovanju.

Pogoji:

- festivala se lahko udeležijo vsi kinoamaterji, zaposleni v organizacijah ZP Iskra

- filmi so lahko formata 8 mm ali super 8 mm

- čas trajanja projekcije največ 10 minut

- če je ton na magnetofonskem traku, mora biti na posebnem kolutu označen s podatki

- filme bo ocenjevala strokovna žirija

- izbrani filmi bodo nagrajeni, vsak udeleženec bo prejel priznanje za sodelovanje

- filme oddajte vodstvu sekcije „Iskra“ ali pa jih pošljite priporočeno na naslov:

Sindikalna organizacija

Foto-kino sekcija Iskra

Savska loka 1, 64000 Kranj

- zadnji rok za pošiljanje filmov je 10. nov. 1976

- filmi bodo vrnjeni 15 dni po zaključku festivala

- za morebitne poškodbe med transportom sekcija ne odgovarja.

Prijavnica:

Naslov avtorja ali kluba

Avtor

Sodelavci

Zvrst filma

(družinski, dokumentarni, animirani, igrani, eksperimentalni)

Tehnika (barvni, črnobeli)

Dolžina

Hitrost projekcije

Način ozvočenja

Pripombe

Vodstvo sekcije

Nove naloge

(Nadaljevanje s 3. strani)

ten, v zvezi s tem je z moje strani prijavljenih sedem patentnih zahtevkov.“

Največje zadovoljstvo je omenjeni avtor doživel v Ženevi po uspešno opravljenih mednarodnih subjektivnih meritvah, ko je bilo slišati zelo laskave privatne pohvale ocenjevalcev glede akustičnih karakteristik aparata.

Štefan Bolčina, strokovni sodelavec v razvoju TEA, že tretje leto dela na razvoju telefonskega aparata s tastaturo: „Ko smo se začeli ukvarjati z omenjenim razvojem, je bila to za nas dokaj nova problematika. Razvoj tega aparata je omogočila šele uvedba MOS LSI vezij. K sreči smo že imeli dobre poslovne odnose s prvimi proizvajalcem teh vezij, družbo „Intermetal“ iz Freiburga v Zahodni Nemčiji. Bili smo med prvimi, ki smo imeli možnost nabave teh vezij. Tudi ta aparat ima atest ZJ PTT. O samem aparatu morda nekaj tehničnih značilnosti: tastaturno izbiranje je hitrejšo, zanesljivejšo in udobnejše. Razvita sta tudi že aparat s tastaturnim izbiranjem — ki ima možnost avtomatskega ponavljanja zadnje klicne številke v primeru, da je zasedena — in aparat z avtomatskim izbiranjem deset — do dvajset — mestnih naročniških števil. Moje delo je zanimivo in privlačno, vendar pa na njegovo hitrost žal vpliva prepozna dobava materiala, ker je iz uvoza in so s tem povezane zapreke raznih vrst.“

Valant Milan, vodja razvojne skupine telefonske gamiture in klasičnega aparata:

„V razvoju telefonije v Iskri delam že 12 let. V tem času beleži telefonija ogromen napredek. Jaz se trenutno — zadnjega pol leta — ukvarjam s telefonsko gamituro. Uporabljam jo je možno kot serijsko gamituro ali pa v izvedbi direktor — sekretar. Te gamiture smo prevzeli ob delitvi telefonije v TOZD TEA, ATC i. dr. Od omenjene delitve naprej je razvoj teh gamitur zaradi pomanjkanja strokovnega kadra malce zaostal, sedaj pa poskušamo to nadoknaditi. Želimo iti v korak z razvojem te panoge v svetu. Ukvarjamo

se z raznimi študijami in primerjavami gamitur drugih proizvajalcev ter iščemo najustreznejšo lastno rešitev. Tudi naše področje ovira pomanjkanje uvoznega materiala in ustreznih kadrov, močno pa nas ovira tudi pomanjkanje ustrezne merilne opreme, merilnih ter delovnih prostorov.“

Jože Jerončič, vodja razvojne skupine elektromehanskih elementov: „Dosedanji razvoj elementov je potekal v skladu z naročili TOZD ATC. Sem spadajo elementi za Crossbar tehniko in Metacont. Ker pa je izdelava slednjih že osvojena, se pojavlja vprašanje nadaljnje usmeritve. Sama tovarna bo morala biti v tem pogledu bolj elastična glede na potrebe tržišča. Osvojene elemente bi morala znati uspešno propagirati in prodajati na tržišču. Letošnji sejem elektronike v Ljubljani je v tem pogledu opozoril na določene pomanjkljivosti. Opažamo namreč, da je sodelovanje med prodajnimi in razvojnimi oddelki premalo koordinirano, to pa na škodo čim hitrejši realizaciji idej razvijalcev. Trudimo se, da so izdelani elementi čim boljši in da je njihova cena konkurenčna. Načrti za bodočnost kažejo, da ne bodo več možne velike serije enakih izdelkov, pač pa profesionalizacija programov s širokim izborom.“

Končni učinek, oz. zahteva se pred razvijalcem pogostokrat pojavi kot neizvedljiva. Vprašanje pa je, če se je to ugotovitvijo pripravljen sprijazniti. Z glavo skozi zid, ali ne, to je potem vprašanje. Predvsem pa — kako. Pri tem razvijalci velikokrat naletijo na navidezno nepremostljive ovire. Zanje se delo ne konča ob 14. uri. Miselni procesi se nadaljujejo, pogostokrat daleč v prosti čas. S skupnimi napor, posvetovanji, intenzivnim razmišljanjem o najboljši možni rešitvi potem končno dosežejo toliko zaželeni cilj. Težko je dovolj oceniti ravno ta umski delež vloženega dela in naporov. Vendar — tudi kvaliteten izdelek in uspešen prodor na tržišče sta lahko nekje objektivni kazalec uspešnosti fantov iz razvoja.

Viktorija Budkovič — Rayyes

ISKRA na sejmu

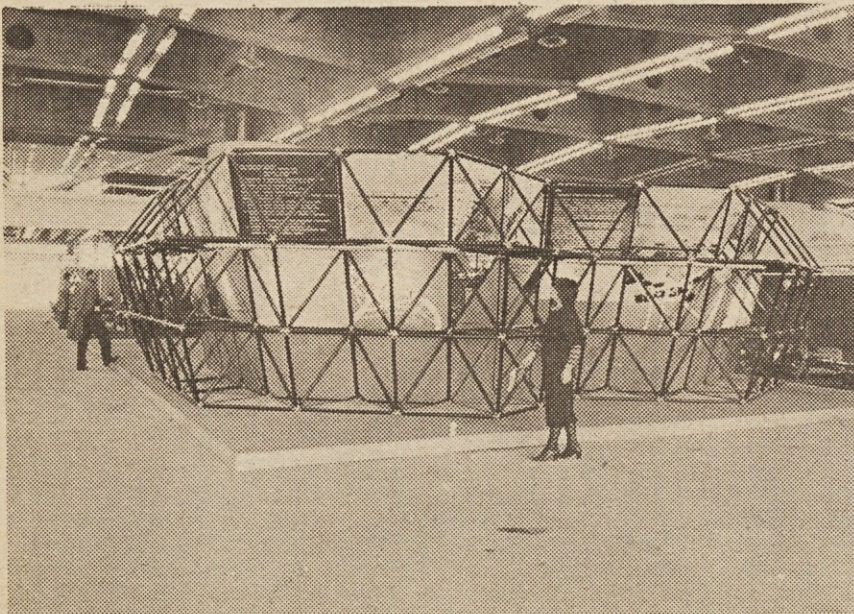
V Beogradu je bil od 25. do 30. oktobra 3. mednarodni sejem prometa, zvez in notranjega transporta — „Promet 76“. Na kratko bi našo udeležbo in sejem ocenili takole: Iskri na stojnici — njena zasnova in namembnost — zelo dobro, sejem kot celota pa gotovo ni opravičil niti svoje vloge niti obstoja. Sameval je v prizidku hale 14, v senci tradicionalnega mednarodnega sejma knjig in dveh drugih sejmov — „Varstvo 76“ in „Učila 76“.

Osnovna želja Iskrinega nastopa na sejmju „Promet 76“ je bila ta, da poslovnim partnerjem in drugim obiskovalcem prikažemo celovitost proizvodnega programa s področja telekomunikacij ter široke možnosti povezovanja posameznih elementov oziroma naprav v sisteme za zveze v javnem telefonskem prometu ter na vseh ravneh zasebnih telefonskih omrežij in individualnih telekomunikacijskih naprav.

Poleg telekomunikacij je na sejmju razstavljala tudi temeljna organizacija Inženiringi iz Avtomatike s programom za signalno-varnostno opremo na železnicah in cestah. Namen njihovega dela sejemске stojnice je bil seznaniti z možnostmi projektiranja in prodaje ter montaže signalno-varnostnih in drugih naprav v cestnem in železniškem prometu.

Iskra je na beograjskem sejmju tokrat že drugič uporabila novo konstrukcijo sejemске stojnice. Kot je znano je ta stojnica na ljubljanskem sejmju elektronike na GR izredno uspešno preživela krstno predstavitev. Predvsem je pohvalno to, da je bila stojnica postavljena in urejena že dan pred otvoritvijo, kar bi morala postati praksa naše sejemске službe tudi v prihodnje.

Kljub laskavim ocenam Iskrinih predstavnikov pa tudi obiskovalcem na račun urejenosti naše stojnice pa kritičnemu opazovalcu ne niso ušle nekatere drobne pomanjkljivosti. Nočemo biti pikolovci, toda ob tako velikih izkušnjah, kot jih imajo naši sejemarji, si tudi majhnih pomanjkljivosti ne bi smeli več dovoliti. Nekaj kritike je bilo izrečeno tudi na račun pomanjkanja informativnega in slikov-

Lepa Iskrina stojnica je na beograjskem sejmju vse dni bolj samevala.

INDUSTRIJA KONDENZATORJEV, SEMIČ

Le izpolnitev rebalansiranega načrta zagotavlja letošnji pozitiven poslovni rezultat

Podatki za preteklih devet letošnjih mesecev govore, da so se v Industriji kondenzatorjev v Semiču kar dobro vklopili v izpolnjevanje rebalansiranega načrta. To velja tako za doseženo proizvodnjo, kot tudi za prodajo in za znižanje poslovne izgube, ki je nastala ob koncu prvega polletja.

V prvem polletju so težave, s katerimi se je otepal Industrija kondenzatorjev, po fakturirani realizaciji povzročile 7,170 milijonov dinarjev poslovne izgube. Le-ta se je nato v juliju povečala na 8,97 milijonov dinarjev, nato pa je spet upadla tako, da je ob koncu septembra znašala še 4,88 milijonov dinarjev.

Takšno gibanje, če se bo nadaljevalo in ne bo prišlo do nepredvidenega ponovnega povečanja stroškov, zagotavlja uspešno izpolnitev rebalansiranega načrta, v tem primeru pa tudi to, da bo Industrija kondenzatorjev leto 1976 vendarle zaključila brez poslovne izgube. To bo seveda največ, kar bo v danih pogojih doseči in še zato bodo do konca leta potrebni veliki in vsestranski napor celotnega delovnega kolektiva.

V preteklih devetih mesecih so dosegli raven lanskoletne proizvodnje, vendar so pri tem močno povečali poslovne stroške, še zlasti materialne, prav tako pa tudi pri zakonskih in

pogodbenih obveznostih. Tudi za osebne dohodke so v primerjavi z lanskoletnimi presegli izdatke in to za 9 milijonov dinarjev. Medtem ko za nekatere vrste kondenzatorjev predvidevajo, da bodo do konca leta lahko prodali celotno proizvodnjo, tega ne bodo uspeli doseči pri tipih FOM, KPGA in drugih, razen morda z nekaterimi dodatnimi naročili, vendar bodo izpad tega dela prodaje nadomestili s preusmeritvijo proizvodnje na nekatere druge artikole.

Na izvoznem področju so v devetih mesecih že skoraj dosegli lanskoletno raven, vendar bodo za izpolnitev načrtovanega izvoza potrebni zelo veliki napor. Izpolnitev te naloge prav gotovo ne bo lahka, posebno še, ker se je letos izredno povečal izvoz na konvertibilno področje, medtem ko je upadel izvoz na vzhodna, klirinška področja. In cene na zahodnih tržiščih so znatno nižje od le-teh na vzhodu!

Kljub lanskoletnemu višku 17 milijonov deviz. GDK sredstev in izpolnitvi izvoznega načrta v letošnjem letu bo znalo spričo slabega priliva

zmanjkati kritje za letošnji uvoz potrebnega reprodukcijskega materiala. Nakup manjkajočih dolarjev v drugih delovnih organizacijah bi nastale razlike v ceni teh dolarjev povzročile dodatne stroške, ki bi lahko bistveno vplivali na končni finančni rezultat industrije v l. 1976.

V tem obdobju so se precej povečale terjatve do domačih in tujih kupcev. Pri prvih je to zlasti odraz trenutnega stanja, ker dobave v zadnjih dneh meseca ne morejo biti poravnane v zakonitem roku, oz. v okviru devetmesečnega poročanja v tem primeru. Računajo pa, da se bo do konca leta bistveno popravilo stanje terjatev do inozemskih kupcev in s tem bistveno spreminila dve tmešična slika.

Devetmesečni rezultati kažejo torej ugodnejše premike, ki pa hkrati obvezujejo prav vse člane delovnega kolektiva Industrije kondenzatorjev v Semiču, da v preostalem času do konca leta nesebično vložijo vse svoje napore v izpolnitev rebalansiranega načrta, ker je le od njegove popolne uresničitve odvisen pozitiven zaključek letošnjega poslovnega leta. J. C.

Prijateljsko srečanje s športniki IRET

Moški so se pomerili tudi v zanimivi nogometni tekmi.

Dobro uigrana ženska ekipa IRET.

V Trstu je bilo 16. oktobra prijateljsko srečanje med športniki tovarne IRET iz Trsta in Iskre-Elektromehanike. Tekmovanja so bila v Dolini v Trstu. Člani obeh kolektivov so se pomerili v naslednjih disciplinah: nogomet, namizni tenis — moški, odbojka — ženske in odbojka — moški.

Naše športnike so v športnem parku v Dolini v Trstu sprejeli tehnični direktor tovarne IRET Vlado Špaccapan, direktor tovarne Peter Mihelič in jugoslovanski konzul v Trstu Srečko Kovačič. Pohvaliti moramo zelo dobro organizacijo tekmovanja, za katero so skrbeli Jože Pertok, Vojko Grigori, Mario Fradakomo in Federico Cassola.

Predstavniki Iskre — Elektromehanike Kranj so se zelo dobro borili. Zmagali so v vseh disciplinah, razen v odbojki — ženske.

REZULTATI:

IRET : ISKRA
odbojka ženske 3 : 0
odbojka moški 1 : 3
namizni tenis (moški) 0 : 3
nogomet 0 : 1

Po končanih tekmovanjih je tovarna IRET povabila vse tekmovalce na skupno kosilo. Po kosilu so razdelili nagrade in priznanja vsem sodelujočim športnikom. Iskraši so kot skupni zmagovalci prejeli pokal, ekipe pa plakete. Posameznim športnikom so podelili medalje.

Predstavniki Elektromehanike

Andrej Cegnar je spregovoril nekaj besed o dosedanjem sodelovanju med tovarnami. Italijanske športnike je povabil na povratno srečanje, ki bo aprila prihodnje leto v Kranju.

Naši tekmovalci so se poslovlili od prijateljev iz Trsta polni spominov na res lepo prijateljsko srečanje. Pričakujemo, da bo sodelovanje med IRET in Iskre-Elektromehanike v prihodnje še bolj pestro. Našim prijateljem iz tovarne IRET pa kličemo: „Nasvidenje prihodnje leto v Kranju!“

Alojz Boc

EKIPA ISKRE NA 10. MESTU

V devetem kolu slovenske rokometne lige je bil v Ajdovščini derbi med domačo ekipo Mlinotest in Iskro iz Nove Gorice. Po dokaj izenačeni igri so po vodstvu ekipe Iskre 8 : 6 v prvem polčasu domačini prešli v vodstvo in v prodornejši igri zmagali z rezultatom 17 : 13 (6 : 8).

V ekipi Iskre so bili to pot strelci golov: Peršolja 6, Mrevlje 3, Slejko 2, Kerševan in Bažato po 1. S skupno šestimi osvojenimi točkami doslej je ekipa Iskre trenutno na 10. mestu v lestvici.

V desetem kolu bo Iskra igrala doma z osmouvrščeno ekipo Ormoža, ki je v devetem kolu poskrbela za največje presenečenje. Z visoko razliko 23 : 15 — 8 golov je namreč premagala doslej vodilno ekipo Slovenj Gradec.

—C—